

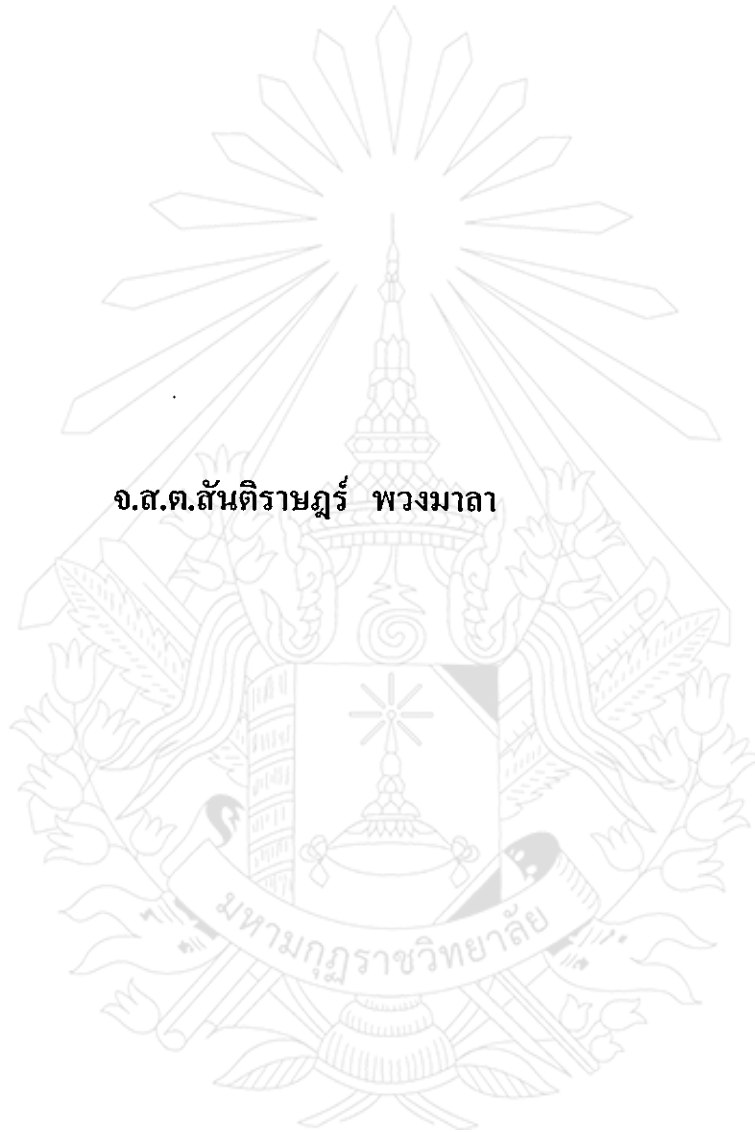

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการรื้อฟื้นศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ
ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิ้ง
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

อ.ศ.ศ.ต้นดีราษฎร์ พวงมาตา

ตำราเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของสารคดีตามหลักที่สุทธศาสนาสถาปัตยกรรมทางวัฒนธรรม
สาขาวิชาประวัติศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๐

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

จ.ส.ต.สันติราษฎร์ พวงมาลา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

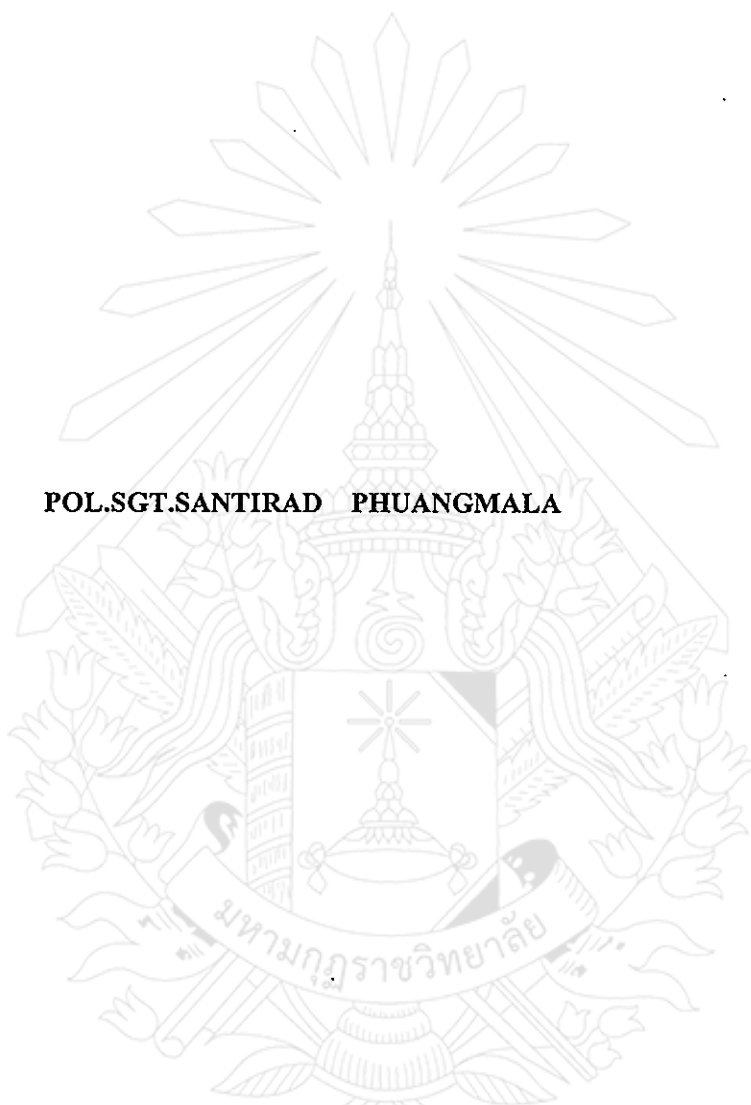
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๐

B 9215

**COMMUNAL PARTICIPATION IN DRUGS CRIME PREVENTION
IN MAE PING POLICE STATION MEAPING DISTRICT,
CHIANG MAI PROVINCE**

POL.SGT.SANTIRAD PHUANGMALA

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2550 (2007)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิ้ง อำเภอเมือง
เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อนักศึกษา : จ.ส.ต. สันติราษฎร์ พวงมาลา

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร. สุวิทย์ รุ่งวิสัย

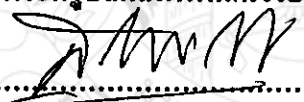
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร. ศุภกฤษ เมธีโกลกพงษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

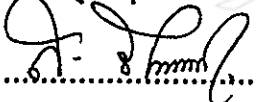

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์)

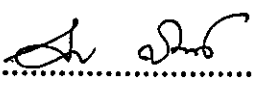
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รศ. ดร. สุวิทย์ รุ่งวิสัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. ศุภกฤษ เมธีโกลกพงษ์)

..... กรรมการ
(ผศ. พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ผศ. อัครชัย ชัยแสวง)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Communal Participation in Drugs Crime Prevention in Mae Ping Police Station, Muang District, Chiang Mai Province

Student's Name : Pol. Sgt. Santirad Phuangmala

Department : Government

Advisor : Assoc. Prof. Dr. Suvit Rungvisai

Co-Advisor : Dr. Supakit Medtipokapong

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanainyajan
..... Dean of Graduate School
(Phragrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanainyajan
..... Chairman
(Phragrupaladsampipattanaviriyajarn)

Suwit Rungvisai
..... Advisor
(Assoc Prof. Dr. Suvit Rungvisai)

Supakit Medtipokapong
..... Co-Advisor
(Dr. Supakrit Medtipokapong)

S. Chaimusik
..... Member
(Asst. Emeritus. Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

Akarachai Chaisawang
..... Member
(Asst. Prof. Akarachai Chaisawang)

หัวข้อสารนิพนธ์	: การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อนักศึกษา	: จ.ส.ต.สันติราษฎร์ พวงมาลา
สาขาวิชา	: รัฐศาสตรการปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: รศ.ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร. ศุภกฤษ เมธีโภคพงษ์
ปีการศึกษา	: ๒๕๔๕

บทคัดย่อ

การศึกษาแบบสารนิพนธ์ครั้งนี้ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อศึกษาการความรู้ ความเข้าใจของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม เกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ๒. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกตำรวจชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๗๓ ราย โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนตามโครงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับสูง และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าประชาชนควรแจ้งเหตุร้ายให้กับตำรวจเมื่อพบเหตุร้าย ประชาชนต้องการความช่วยเหลือจากตำรวจ เมื่อประสบเหตุร้าย ข่าวดูสารจากประชาชนช่วยให้ตำรวจมีข้อมูลในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และเห็นด้วยว่าโครงการดังกล่าวทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมปฏิบัติงาน กับตำรวจ

Thematic Title : **Communal Participation in Drugs Crime Prevention in Mae Ping Police Station, Muang District, Chiang Mai Province**

Student's Name : **Pol. Sgt. Santirad Phuangmala**

Department : **Government**

Advisor : **Assoc. Prof. Dr. Suvit Rungvisai**

Co-Advisor : **Dr. Supakit Medtipokapong**

Academic Year : **B.E. 2549 (2006)**

ABSTRACT

The independent study entitled, "Communal Participation in Drugs Crime Prevention in Mae ping District Police Station, Muang District, Chiang Mai Province," is designed: 1) to study the knowledge understanding participation in drugs crime prevention in Mae ping District Police Station, Muang District, Chiang Mai Province, and 2) to study the communal participation in drugs crime prevention in Mae ping District Police Station, Muang District, Chiang Mai Province.

Sampling units for this study are seventy-three members of the communal in Mae ping District Police Station, Muang District, Chiang Mai Province. The study data are analyzed by means of statistics in order to find out percentage, mean standard deviation.

The study results show that the sampling cohorts agreed with the communal participation project at high level, and most sampling units also agreed that people should report an incident to police when they come across such incident; people need help from police when encountering an incident; information from people help equip police with information for crimes prevention and suppression. Additionally, the sampling subjects agreed that such a project provides people with opportunity to participate in operation with policemen.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคคลหลายฝ่ายได้ให้คำแนะนำ ชี้แนะจุดบกพร่องให้ข้อคิด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย ประธานที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดร.ศุภฤกษ์ เมธีโกคพงษ์ ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม ที่ท่านได้กรุณาให้ความรู้ ชี้แนะตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์จนกระทั่งสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณพระปลัดบุญธรรม ปุณฺณธมฺโม, ผู้ช่วยศาสตราจารย์อักรชัย ชัยแสวง พระครูปลัดจิตติชัย จิตฺติชโย ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ข้อคิด แนะนำ และได้ให้การช่วยเหลือ ดูแลให้การสนับสนุนมาโดยตลอด

โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอขอบคุณอาจารย์ ณรงค์ ศรีชัยบุญสูง ที่คอยควบคุม กำกับ และดูแลให้การทำวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายที่ผู้วิจัย ได้ตั้งไว้ และที่มีอาจลืมได้คือระลึกถึงพระคุณบิดา มารดาที่ส่งเสริม และครอบครัวที่สนับสนุน ตลอดจนขอขอบคุณเพื่อน ๆ นักศึกษา ที่คอยให้กำลังใจ จนผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยได้ตั้งใจทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้ดีที่สุด แต่หากมีข้อบกพร่องบ้าง หรือผิดพลาดประการใด ก็ขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้คงจะมีประโยชน์แก่งานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจค้นคว้าทุกท่าน.

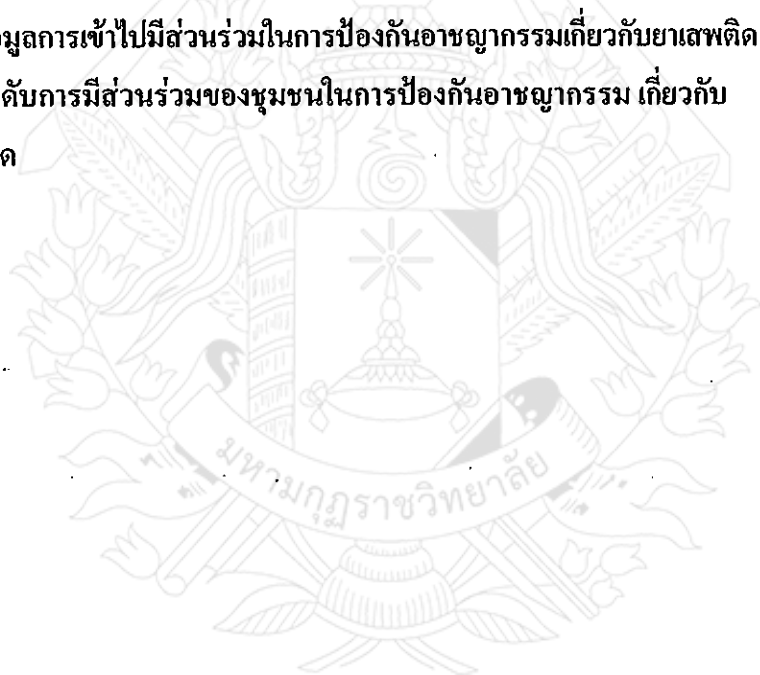
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๔ คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม	๕
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด	๑๐
๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีการป้องกันยาเสพติด	๑๑
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน	๑๓
๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์	๑๘
๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนสัมพันธ์	๒๒
๒.๗ วิสัยทัศน์ของตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่	๒๕
๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๐
๒.๙ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๔๒

บทที่ ๓	วิธีดำเนินการวิจัย	๔๓
	๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๔๓
	๓.๒ เครื่องมือในการวิจัยข้อมูลในการวิจัย	๔๓
	๓.๓ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๔๕
	๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๕
	๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	๔๕
บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๖
	๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๔๖
	๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลความด้านรู้ความเข้าใจของชุมชน	๔๘
	๔.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	๕๑
	๔.๔ การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ	๕๖
บทที่ ๕	บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๕๗
	๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๕๗
	๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๕๘
	๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๖๑
บรรณานุกรม		๖๓
ภาคผนวก		
	ผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษาและตรวจสอบเครื่องมือ	๖๖
	ผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	๖๗
	ผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๖๘
ประวัติผู้วิจัย		๗๕

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑	แสดงจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ๔๖
ตารางที่ ๒	แสดงจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ ๔๖
ตารางที่ ๓	แสดงจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ ๔๗
ตารางที่ ๔	แสดงจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา ๔๗
ตารางที่ ๕	แสดงจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ ๔๘
ตารางที่ ๖	แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ๔๘
ตารางที่ ๗	แสดงข้อมูลการรับทราบเกี่ยวกับการแจ้งข่าวอาชญากรรม ๕๐
ตารางที่ ๘	แสดงข้อมูลการรับทราบจากที่ใดเกี่ยวกับการแจ้งข่าวอาชญากรรม ๕๐
ตารางที่ ๙	แสดงข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของชุมชน ๕๑
ตารางที่ ๑๐	แสดงข้อมูลการเข้าไปมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ๕๑
ตารางที่ ๑๑	แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม เกี่ยวกับยาเสพติด ๕๒

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถือเป็นหน่วยงานสำคัญหน่วยงานหนึ่งของประเทศ ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม เกี่ยวกับยาเสพติด ประกอบกับเป็นองค์กรต้นธารในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยที่ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้แสวงหามาตรการต่าง ๆ จากทุกวิถีทาง เพื่อนำมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นปัญหาให้กับประชาชน ซึ่งมาตรการต่าง ๆ ที่นำมาใช้มีหลายรูปแบบ ทั้งมาตรการตาต่อตาฟันต่อฟันแบบรุนแรง โดยการปราบปรามอย่างจริงจังเด็ดขาด และรวมถึงมาตรการป้องกันสกัดกั้นช่องทางการก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดขึ้น ซึ่งตัวอย่างสำคัญของการใช้ มาตรการต่าง ๆ ได้แก่ มาตรการเชิงรุกคือการขึ้นบัญชีตรวจหาผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดแบบเอ็กซ์เรย์ทุกตารางพื้นที่แล้วให้มารายงานตัวต่อทางการพร้อมกันให้คำมั่นสัญญาว่าจะไม่เสพยาเสพติดอีกต่อไป การจัดชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นชุดเคลื่อนที่ไปให้ความรู้แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา โครงการแข่งขานอาชญากรรม โครงการตำรวจชุมชนและตำรวจบ้านช่วยสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และการแก้ไขปัญหายาเสพติดมีการระดมกำลังออกกวาดล้างจับกุมอย่างต่อเนื่อง มีการประสานกับหน่วยงานสาธารณสุข ที่นำผู้ติดยาเสพติดไปบำบัดรักษาให้หาย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือประชาชนในการขจัดหรือบรรเทาปัญหาสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยในอดีตที่ผ่านมา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่าง ๆ และปัญหาสังคมอื่นๆ ด้วยใช้ยุทธวิธีมุ่งเน้นมาตรการในการปราบปรามเป็นหลัก ส่วนมาตรการป้องกัน เช่น การจัดสายตรวจ หรือการตั้งตู้ยาม ก็จัดขึ้นตามความจำเป็นเฉพาะท้องถิ่นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เองสรรพกำลัง และทรัพยากรต่าง ๆ จึงถูกทุ่มเทไปในด้านการปฏิบัติการสืบสวนหาข่าว และติดตามจับกุมหลังเกิดเหตุเป็นหลัก เพื่อปราบปรามให้คนร้าย หรือมีงาฉีฟที่ก่ออาชญากรรมทั้งหลายหมดสิ้นไป แต่ก็ปรากฏว่าความพยายามดังกล่าว ได้ผลเพียงในระดับหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคนตัวร้าย นอกจากนั้นยังถือได้ว่ามาตรการดังกล่าว เน้นการตั้งรับมากกว่าการรุก และอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดที่ว่า “อาชญากรรมเป็นปัญหาของตำรวจที่จะต้องแก้ไขแต่เพียงหน่วยเดียว” จึงทำให้ความพยายามดังกล่าว เป็นหน้าที่ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องรับภาระแต่เพียงฝ่ายเดียว ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีรู้สึกห่างเหินจากตำรวจพากันเพิกเฉยไม่ให้ความร่วมมือ และไม่สนับสนุนกิจการของตำรวจเท่าที่ควร โดยถือว่าไม่ใช่ธุระหรือไม่ใช่หน้าที่นอกเสียจากว่าอาชญากรรมหรือปัญหาต่าง ๆ

จะเกิดขึ้นกับตนหรือคนรู้จักเท่านั้น ด้วยเหตุนี้การข่าว หรือข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับกลุ่มผู้ก่ออาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นที่หลบซ่อนหรือแหล่งมั่วสุม ตลอดจนแผนการก่ออาชญากรรม หรือข้อมูลอื่น ๆ ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้การสืบสวนจับกุม หรือการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงส่งผลให้การป้องกันและแก้ไขปัญหอาชญากรรมตามภารกิจ แต่ความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติหาได้สามารถจะลดลงไม่ นอกจากนั้นแล้ว มาตรการที่ใช้ในการปราบปรามดังกล่าว ยังเป็นเพียงการแก้ไขที่ปลายเหตุ เป็นวิธีการที่นำมาใช้หลังจากมีเหตุเกิดขึ้นแล้ว ฉะนั้น เมื่ออาชญากรรมเกิดขึ้นแล้ว แม้จะสามารถจับกุมได้ในภายหลังก็ไม่อาจกล่าวได้ว่าเกิดความสุขในสังคม หรือมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างแท้จริง^{*}

จากนโยบายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหอาชญากรรม และมุ่งเน้นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เล็งเห็นว่า ปัจจุบันสภาพสังคมมีความเจริญทางวัตถุในอัตราค่อนข้างสูง แต่ความสัมพันธ์ของคนในสังคมกลับมีแนวโน้มลดน้อยลง การดำเนินชีวิตในสังคม ลดการพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น เพื่อนบ้านไม่มีความใส่ใจสนใจช่วยเหลือกัน ด้วยเหตุนี้ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะของผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ต้องรับภาระหนักขึ้นในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด อีกทั้งภาระงบประมาณของรัฐบาลที่ต้องสูญเสียไปใช้ในการเร่งรัดพัฒนาหรือฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมในด้านต่างๆ ในการพัฒนาประเทศ ทำให้การปฏิบัติการในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังคงมีข้อที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอยู่อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นจำนวนปริมาณของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ความด้อยประสิทธิภาพของการทำงาน อาวุธยุทโธปกรณ์เครื่องตรวจหาที่ล้ำสมัย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องค้นหาแนวทางใหม่ เพื่อจะได้นำมาทดลองหรือปรับใช้ในระบบการป้องกันและปราบปรามที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเข้ากันได้กับวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน หากไม่แล้วสภาพของการเกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดก็ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นต่อไป

ผู้วิจัยรับราชการตำรวจ ตำแหน่งงานป้องกันและปราบปราม ประจำอยู่สถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับรู้ถึงปัญหาและรับทราบสถานการณ์ของยาเสพติดในพื้นที่เป็นอย่างดี รวมทั้งได้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการปฏิบัติงานตามแผนและตาม

^{*}สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, “โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม”, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ๒๕๔๓), หน้า ๒๐.

คำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความร่วมมือของชุมชนในการมีส่วนร่วมป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิ้ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิ้ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๒. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิ้ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิ้ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๒. ขอบเขตด้านประชากร คือ ประชาชนเป็นสมาชิกตำรวจชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิ้ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๘๓ คน

๓. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ เขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิ้ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๑.๔ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิ้ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำผิดของบุคคลหรือองค์การ ซึ่งการกระทำนั้นๆ ซึ่งถือเป็นความผิดที่กฎหมายได้บัญญัติเป็นข้อห้าม มีบทกฎหมายลงโทษไว้ เมื่อบุคคลกระทำความผิด

ยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่บุคคลใช้เพื่อบำบัดความต้องการของร่างกายและจิตใจโดยวิธีการฉีด การสูดดม การสูบ การดื่ม หรือโดยวิธีการอื่นใด และเมื่อเสพเข้าไปแล้ว ทำให้มีความต้องการในปริมาณที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ มีด้วยกันหลายชนิด เช่น เฮโรอีน ยาบ้า ยาอี ยาไอซ์ เป็นต้น ที่ระบาดในชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ตำรวจชุมชน หมายถึง ประชาชนที่อาสาสมัครเป็นสมาชิกตำรวจชุมชนช่วยสนับสนุนการทำงานของตำรวจ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๑.๕ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ได้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด

๒. ทำให้รัฐใช้ในการกำหนดนโยบายการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด โดยอาศัยความร่วมมือของประชาชนในชุมชน

บทที่ ๒

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีนักทฤษฎี นักวิชาการ และนักปกครองหลายท่านได้ศึกษาและให้ทัศนะไว้มากมาย ซึ่งสามารถใช้เป็นกรอบนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ จึงได้ทำการประมวลและเสนอแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- ๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีการป้องกันยาเสพติด
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์
- ๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนสัมพันธ์
- ๒.๗ วิสัยทัศน์ของตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่
- ๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๙ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม

วุฒิ เหล่าสุนทร ได้กล่าวว่า การประยุกต์ระดับการป้องกันของงานสาธารณสุขมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรม โดยได้แบ่งระดับการป้องกันออกเป็น ๓ ระดับ

ระดับที่ ๑ การป้องกันโรคติดต่อ โดยเน้นด้านสุขภาพอนามัย เปรียบได้กับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม

ระดับที่ ๒ เกี่ยวกับการคัดเลือกผู้เริ่มมีอาการป่วยออกจากผู้อื่น ซึ่งในทางอาชญาวิทยาเทียบได้กับ การแยกเด็กหรือผู้ใหญ่ที่มีแนวโน้มที่จะกระทำผิด หรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ไม่ร้ายแรงเพื่อให้การเอาใจใส่โดยเฉพาะ

ระดับที่ ๓ การบำบัดรักษาผู้ป่วย ซึ่งในอาชญาวิทยานั้นในเรื่องการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด เพื่อมิให้กระทำผิดซ้ำอีก^๑

^๑วุฒิ เหล่าสุนทร, รายงานการวิจัยเรื่องอาชญากรรม : การค้ายาเสพติดศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนการค้ายาเสพติดของผู้ต้องขัง, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, ๒๕๓๖), หน้า ๒๑.

และได้กล่าวถึงเรื่องคณะกรรมการวิชาการของประธานาธิบดีอเมริกัน ด้านการบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม ได้ระบุว่า “การป้องกันอาชญากรรมครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการขจัดเงื่อนไขทางสังคมที่มีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม การปรับปรุงความสามารถของกระบวนการยุติธรรม ที่จะสืบสวน จับกุม ตัดสิน ลงโทษ และฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับสู่เข้าสู่สังคมรวมทั้งการลดสภาพการณ์ที่อาชญากรรมมีโอกาที่จะเกิดขึ้นได้ง่าย” จะเห็นได้ว่าการแบ่งแนวทางป้องกันอาชญากรรมพื้นฐานไว้ ๓ แนวทางด้วยกัน คือ

แนวทางประการที่ ๑ คือ การป้องกันโดยการขจัดเงื่อนไขทางสังคมที่สัมพันธ์กับอาชญากรรมพื้นฐานนั้น จะเป็นการป้องกันมิให้เกิด “ตัวอาชญากร” โดยแนวทางนี้ถือว่าพฤติกรรมอาชญากรเป็นผลมาจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนสภาพจิตใจของมนุษย์ แต่ละคนที่ได้รับการบีบคั้นหรือกดดันให้หันไปสู่พฤติกรรมอาชญากร ดังนั้น แนวทางนี้จึงมุ่งศึกษาถึงปัจจัยดังกล่าวที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดและพยายามที่จะขจัดปัจจัยเหล่านั้นก่อนที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล ปัจจัยดังกล่าวนี้ ที่มีการกล่าวอ้างถึงอยู่เสมอก็คือ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ การคบหาสมาคม การขาดโอกาสทางสังคม ความบีบคั้นจากการไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของสังคมโดยวิธีการที่ถูกต้องตามกฎระเบียบทางสังคม นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพยายามอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับครอบครัว อบรมมุข การมีงานทำ และปัจจัยอื่นๆ อีกมากมาย

แนวทางประการที่ ๒ คือ การป้องกันอาชญากรรมที่เน้นในด้านการลงโทษ มาจากความเชื่อที่ว่า บุคคลกระทำผิดเพราะไม่เกรงกลัวการลงโทษหรือกฎหมาย เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่แน่นอน

แนวทางประการที่ ๓ คือ แนวทางการป้องกันอาชญากรรม โดยตัดช่องโอกาสในการกระทำผิด แนวทางนี้ได้เน้นการป้องกันมิให้เกิด “อาชญากร” ไม่สนใจว่ามีปัจจัยอะไรในสังคมบ้างที่ทำให้บุคคลกระทำผิด แต่ความสนใจอยู่ที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะสามารถหลีกเลี่ยงการเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ หรือทำอย่างไรจะทำให้อาชญากรประทุษร้ายเหยื่อได้ยากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ โดยใช้วิธีการสร้างสิ่งป้องกันภัย เพื่อยับยั้งการกระทำผิดทั้งในลักษณะเป็นกายภาพ เช่น การติดตั้งประตู หน้าต่าง ลูกกรง สัญญาณเตือนภัย และการใช้อุปกรณ์เครื่องมือ เป็นต้น และในลักษณะที่เป็นนามธรรม คือ ใช้ความสัมพันธ์ในชุมชนที่จะรวมตัวกันต่อต้านอาชญากรรมพื้นฐาน กล่าวอีกนัยหนึ่งแนวทางนี้ไม่ได้มองอาชญากรรมพื้นฐาน ในลักษณะที่เป็นผลของปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมที่จำเป็นต้องแก้ไขแต่มองอาชญากรรมในลักษณะของพฤติกรรมที่จะต้องป้องกันและวิธีป้องกันที่ใช้สภาพแวดล้อมทั้งรูปธรรม และนามธรรม เข้ายับยั้งพฤติกรรมอาชญากร

ประเทือง ธนิยผล ให้ความหมาย ในการป้องกันอาชญากรรม ในสังคมปัจจุบัน ว่า “การขัดแย้งหรือฝ่าฝืนระเบียบของสังคม หมายถึง ความประพฤติที่ผิดศีลธรรม หรือขนบธรรมเนียม

ประเพณี รวมถึงการกระทำผิดต่อกฎหมาย ว่าด้วยการกระทำผิดกฎหมายอาญา เราเรียกว่า อาชญากรรม (Crime) แต่ในกรณีที่ผู้กระทำผิดเป็นเด็กหรือเยาวชน เราไม่เรียกการกระทำนั้นว่า เป็นอาชญากรรม แต่เรียกว่าเป็นการกระทำผิด (Delinquency) อาชญากรรมหรือการกระทำผิดนั้น ถือเป็นความผิดต่อสังคม เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดถือว่าเป็นผู้แทนของสังคม ผู้เสียหาย นอกจากนั้นจะเป็นผู้ถูกทำร้ายแล้ว ยังถือว่าสังคมส่วนรวมอยู่ในฐานะผู้เสียหายด้วย

ดังนั้น อาชญากรรม จึงหมายถึง การกระทำผิดทางอาญาโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งกฎหมายได้ บัญญัติว่าเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้ชัดเจน เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ ชักยอกทรัพย์ ปล้น ทรัพย์ ซึ่งการพิจารณาว่าการกระทำอย่างใดจะเรียกว่าเป็นอาชญากรรมนั้น แล้วแต่การพิจารณาของ สังคมว่า ในขณะนั้นมีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนว่าการกระทำเช่นนี้เป็นความผิดทางอาญา และ ผู้กระทำผิดจะต้องถูกลงโทษทางกฎหมายหรือไม่ และได้แยกประเภทของอาชญากรรมตามหลัก จริยธรรมหรือศีลธรรมไว้ ๒ ประเภท ด้วยกันคือ

๑. อาชญากรรมที่มีความผิดในตัวของมันเอง หรือมีความผิดทางศีลธรรม ซึ่งนักอาชญา วิทยาเรียกว่า “Mala in se” อันได้แก่ ฆาตกรรม ปล้น ทรัพย์ ชักยอกทรัพย์ การทำแท้ง การฆ่าตัวตาย การค้า อาวุธปืนเถื่อน การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

๒. อาชญากรรมที่ไม่มีความผิดในตัวของมันเอง แต่ถือเป็นความผิดตามที่กฎหมายกำหนด ห้ามไว้ เรียกว่า “Mala prohibita” เช่น การละเมิดกฎหมายแรงงาน การละเมิดลิขสิทธิ์ การ ลอกเลียนแบบสินค้า การขายของหนีภาษี การขับรถยนต์โดยไม่มีใบอนุญาตขับขี่

แต่ในปัจจุบันนิยมแบ่งอาชญากรรมออกเป็น ๕ ประเภท ตามลักษณะพฤติกรรม ดังนี้

ประเภทที่ ๑ อาชญากรรมปราศจากผู้เสียหาย หมายความว่า อาชญากรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับ การละเมิดศีลธรรมจรรยาของบุคคล และการที่เรียกว่าอาชญากรรมปราศจากผู้เสียหายก็เพราะ ผู้กระทำผิด และผู้เสียหายก็คือ บุคคลเดียวกัน ตัวอย่างของอาชญากรรมปราศจากผู้เสียหาย ได้แก่ ความคิดเกี่ยวกับการพนัน การค้าประเวณี การทำแท้ง การมีและใช้สิ่งตามกอนาจาร เป็นต้น ตาม หลักวิชาอาชญาวิทยา อาชญากรรมปราศจากผู้เสียหายเป็นอาชญากรรม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ อาชญากรรมประเภทอื่นๆ แล้ว จัดว่าเป็นภัยอันตรายต่อสังคมในระดับต่ำ

ประเภทที่ ๒ อาชญากรรมพื้นฐาน หมายความว่า อาชญากรรมซึ่งเกี่ยวกับการประทุษร้าย ต่อทรัพย์ ร่างกายและ/หรือชีวิตของบุคคลอื่น ตัวอย่าง อาชญากรรมพื้นฐาน เช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ทำร้ายร่างกายและฆ่าผู้อื่น เป็นต้น นอกจากนี้อาชญากรรมพื้นฐาน ยังอาจแยกพิจารณาได้ เป็นสองชนิด คือ อาชญากรรมพื้นฐานที่ไม่ใช้กำลังรุนแรง และอาชญากรรมพื้นฐานที่ใช้กำลัง รุนแรง กล่าวได้ว่าอาชญากรรมพื้นฐานเกิดขึ้นมาพร้อมๆ กับมนุษยชาติและเป็นอาชญากรรมที่ ปรากฏอยู่ทั่วไปในทุกสังคม โดยอาจแตกต่างกันก็เพียงความถี่และความรุนแรงเป็นประการสำคัญ

ส่วนอาชญากรผู้ประกอบอาชญากรรมพื้นฐานก็มักปรากฏทั้งกลุ่มที่เป็นมืออาชีพ และกลุ่มที่ไม่ใช่มืออาชีพ

ประเภทที่ ๓ อาชญากรรมองค์กร หรือ อาชญากรรมร่วมกันกระทำผิด หมายความว่า อาชญากรรมซึ่งอาชญากรรมได้รวมตัวเข้าด้วยกันตามสายการบังคับบัญชาในรูปขององค์กร โดยจัดการวางแผนและการดำเนินงานเพื่อประกอบธุรกิจผิดกฎหมายประเภทต่างๆ อย่างมีระบบ เป็นขบวนการบางครั้งถ้าจำเป็นก็จะใช้วิธีการรุนแรง ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอิทธิพลทางการเงิน เศรษฐกิจ และการเมืองหนุนหลังหรือให้ความร่วมมือ ทำให้สามารถประกอบการทุจริตต่างๆ ได้สะดวก ตัวอย่างของอาชญากรรมองค์กรๆ ได้แก่ การค้ายาเสพติด การค้าผู้หญิง การค้าอาวุธสงคราม ลินค้าหนีภาษี เจ้ามือสลากกินรวบ เป็นต้น ผู้บริหารระดับสูงของอาชญากรรมประเภทนี้ มักถูกเรียกว่า “มาเฟีย” (Mafia) หรือ เจ้าพ่อ

ประเภทที่ ๔ อาชญากรรมคอปกขาว หมายความว่า อาชญากรรมซึ่งผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งหน้าที่การงานไม่ว่าในภาครัฐราชการ รัฐวิสาหกิจหรือเอกชน และได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวในทางไม่ชอบเพื่อการแสวงหาประโยชน์ส่วนตน

ประเภทที่ ๕ อาชญากรรมพิเศษ หมายความว่า รวมถึง อาชญากรรมซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากอาชญากรรม ๔ ประเภทแรกทีกล่าวมาแล้ว แต่อาชญากรรมเหล่านี้มีความสำคัญและจำเป็นต้องได้รับความสนใจเป็นพิเศษ ตัวอย่างเช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจและพาณิชย์ อาชญากรรมก่อการร้าย และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้นอาชญากรรมเหล่านี้มีความละเอียด และสลับซับซ้อน ซึ่งยากแก่การศึกษา และควบคุมในทำนองเดียวกับอาชญากรรมองค์กร และอาชญากรรมคอปกขาว กล่าวได้ว่า ในการควบคุมอาชญากรรมพิเศษเหล่านี้ กระบวนการยุติธรรมมักไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง แต่มักจะต้องอาศัยความร่วมมือ ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอาจทั้งภายในและหรือระหว่างประเทศ ผลกระทบของปัญหาอาชญากรรม ได้แก่

๑. ผลกระทบต่อประชาชน โดยตรง ในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือเป็นเหยื่อของอาชญากรรม ทั้งในแง่ชีวิต และทรัพย์สิน รวมตลอดถึงกระทบต่อครอบครัว ญาติพี่น้องของผู้เสียหายด้วย

๒. ผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล ในกรณีที่รัฐไม่สามารถควบคุมให้ความคุ้มครอง และให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้ รัฐบาลนั้นก็จะต้องอยู่ในตำแหน่งต่อไปไม่ได้

๓. ผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในทางเศรษฐกิจ และสังคม คือขัดขวางและบั่นทอนการพัฒนาประเทศทำให้การพัฒนาประเทศไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และทำให้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการพัฒนาประเทศได้ไม่เต็มที่ และในทางกลับกันเมื่อการพัฒนาประเทศไม่ได้ผลตามเป้าหมาย แล้วก็จะจะมีผลในทางเพิ่มปัญหาอาชญากรรมมากยิ่งขึ้น

สาเหตุของอาชญากรรมสภาวะหรือเงื่อนไขทางสังคม (Social Condition) ซึ่งได้แก่

๑. สภาวะทางสังคม เช่น ระบบการศึกษาไม่เหมาะสม การจัดที่อยู่อาศัยไม่พอเพียง ทำให้ต้องเข้าไปอยู่ในที่ว่างเปล่านาน ๆ เข้าก็กลายเป็นชุมชนแออัดเป็นสลัม ทำให้เกิดการระบาดของอบายมุขต่างๆ เช่น การพนัน ยาเสพติดให้โทษ และการค้าประเวณี เป็นต้น

๒. สภาวะทางเศรษฐกิจที่อยู่ในสภาพไม่คล่องตัว ไม่ว่าจะเนื่องมาจากสภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอยหรือจากการบริหารงานของรัฐบาลที่มีความสามารถน้อยทำให้เกิดปัญหาตามมาหลายปัญหา เช่น ปัญหาการว่างงาน ความยากจน การกระจายรายได้ไม่ทั่วถึง การเป็นหนี้สินล้นพ้นตัว และการล้มละลายทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

๓. สภาวะทางสาธารณสุขที่ขาดการควบคุมอย่างเข้มข้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปล่อยให้มีการกระทำผิดในลักษณะต่าง ๆ เช่น การปลอมปนอาหารและเครื่องดื่ม และการใช้ยาในทางที่ผิด การลักลอบขนส่งสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดเข้ามาในประเทศ เป็นต้น

๔. สภาวะทางการเมืองที่ผ่านมามีการกระจายอำนาจสู่ชนบทเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นซึ่งส่วนมากมักจะเป็นผู้ประกอบการที่สัมพันธ์กับการก่ออาชญากรรม เข้ามามีอำนาจทางการเมืองมากขึ้น โดยนำเงินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดมาซื้อเสียงเข้ามา และการแย่งชิงผลประโยชน์ ส่วนตัวและพรรคพวกโดยอาศัยวิถีทางการเมือง เป็นต้น

๕. สภาวะทางครอบครัว เช่น สภาพบ้านแตก บิดามารดาหย่าร้างกัน หรือบิดามารดาติดสุราอย่างอมแงม หรือมุ่งแต่หาเงินเลี้ยงปากท้องทำให้ไม่มีการเอาใจใส่อบรมดูแลบุตรธิดา บิดามารดามีลูกมากเกินไป และความขัดแย้งภายในครอบครัว เป็นต้น

๖. สภาวะหรือเงื่อนไขทางจิตใจ (Mental and Psychological) คือ จิตใจไม่ปกติหรือวิปริต อาจโดยกรรมพันธุ์ที่สืบทอดมาจากพ่อแม่หรือถูกกดดันจากการเลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็ก ๆ โดยสภาวะหรือเงื่อนไขทางสังคมดังกล่าวข้างต้น

๗. สภาวะทางสิ่งแวดล้อม (Environmental conditions) คือ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชญากรรม เช่น การคบเพื่อนที่เคยก่ออาชญากรรมอยู่แล้วย่อมจะถูกชักจูงให้เข้าร่วมกระทำผิดได้ง่าย การสร้างที่ประกอบธุรกิจการค้า โดยมีชอกมูมลับตา การสร้างที่อยู่อาศัย โดยไม่คำนึงถึงการป้องกันอาชญากรรม การไม่จัดให้มีแสงสว่างเพียงพอในถนนหนทาง อาชญากรรมอย่างเพียงพอ ทั้ง ๓ อย่างนี้ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกันอาจก่อให้เกิดอาชญากรรมได้

^๒ ประเทือง ธนิยผล, อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๘), หน้า ๒๘.

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด

สำนักงาน ปปส. ได้ให้ความหมายยาเสพติดให้โทษไว้ว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน คม สูบ ฉีด หรือประการใด แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องการขนาดการเสพเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงหรือยาเสพติด อาจหมายถึง สารใดก็ตามเมื่อรับเข้าสู่ร่างกายแล้ว โดยการกินฉีดสูบหรือดม จะทำให้มีผลต่อจิตใจ และร่างกายของผู้ใช้สารนี้โดยเฉพาะลักษณะต่อไปนี้

๑ ยาเสพติดออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท (Stimulant) ได้แก่ โบกระท่อม โคลเคอิน แอมเฟตามีน

๒ ยาเสพติดออกฤทธิ์หลอนจิตประสาท (Hallucinogen) ได้แก่ กัญชา แอล.เอส.ดี (L.S.D. = Lysergic Acid Diethylamide) ดี.เอ็ม.ที (D.M.T. = Dimwethyl Trytamine)

๓ ยาเสพติดออกฤทธิ์ผสมผสาน (Mixed) ได้แก่ กัญชา ถ้าเสพจำนวนน้อยจะกดประสาทอยู่ชั่วระยะหนึ่ง ต่อเมื่อเสพเพิ่มเข้าไปมากจะกลายเป็นพิษหลอนประสาทได้

ประเภทของยาเสพติด แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช ๒๕๒๒ แบ่งประเภทยาเสพติดให้โทษเป็น ๕ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน (Heroin) ยาบ้า เป็นต้น

ประเภทที่ ๒ ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน (Morphine) โคลเคอิน (Cocaine) โคลเดอีน (Codeine) ผื่นยา (Medicinal Opium) เป็นต้น

ประเภทที่ ๓ ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยา และมียาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ ผสมอยู่ด้วย ตามหลักเกณฑ์รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประเภทที่ ๔ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษ ประเภท ๑ หรือประเภท ๒ เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride) อาเซทิลคลอไรด์ (Acetyl Chloride) เป็นต้น

ประเภทที่ ๕ ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าไปอยู่ในประเภท ๑ ถึงประเภท ๔ เช่น กัญชา พืชกระท่อม เป็นต้น

องค์ประกอบของปัญหายาเสพติด

๑ ตัวบุคคล โดยการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ พบว่า “พฤติกรรมของบุคคล” มีความสัมพันธ์กับการใช้ยาเสพติด กล่าวคือ ผู้ใช้ยาเสพติดจำนวนไม่น้อยจะมีพฤติกรรมก่อนหน้าการใช้ยาเสพติด ลักษณะที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมไม่มากนัก

๒ ตัวยา โดยตัวของมันเองแล้วไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาใด ๆ ถ้าหากบุคคลมิได้ไปหยิบใช้ แต่เมื่อบุคคล ไปใช้ยา ปฏิกริยา ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน ไปขึ้นอยู่กับตัวบุคคล ที่ใช้ยา ฤทธิ์ของยา และขนาดของตัวยาที่ใช้ ตลอดจนวิธีใช้

๓ สิ่งแวดล้อม เนื่องจากบุคคลจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น จึงต้องปฏิบัติตนให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสังคม แต่ถ้าบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ได้ ก็จะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ ไปจากสังคม ซึ่งอาจหันไปใช้ยาเสพติดได้ ดังนั้น สิ่งแวดล้อมจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการที่จะผลักดันหรือชักจูงให้บุคคลหันไปใช้ยาเสพติด

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีการป้องกันยาเสพติด

การป้องกันยาเสพติดเป็นการดำเนินการ เพื่อลดความต้องการในการใช้ยาเสพติดของประชาชน ในทางทฤษฎีการลดความต้องการในการใช้ยาเสพติดจะต้องแยกพิจารณาเป็น ๒ ส่วนด้วยกัน คือ

๑. การเปลี่ยนแปลงที่ให้ความสำคัญกับตัวบุคคลรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงบุคคลที่นิยมใช้กัน ได้แก่

๑.๑ Socratic-Ration Model ทฤษฎีนี้เชื่อว่า มนุษย์ทุกคนมีเหตุผล และพร้อมที่จะตอบสนองต่อข่าวสารใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์เสมอ ซึ่งจะทำให้บุคคลสร้างหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติ อันจะเป็นผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด

๑.๒ Social-Psychological Model ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลจะเกิดขึ้นจากอิทธิพลของบรรทัดฐานจากกลุ่มที่ตนผูกพันอยู่

๒. การเปลี่ยนแปลงที่ให้ความสำคัญกับระบบภาวะแวดล้อม

๒.๑ Liberal Model เป็นรูปแบบที่มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป มีหลักการคือ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เช่นการแสดงประชามติต่อต้านยาเสพติด

๒.๒ Radical Model เป็นรูปแบบที่มีลักษณะฉับพลันทันที มีหลักการคือ ใช้จิตวิทยาชุมชน เช่น การปลุกเร้าให้คนในชุมชนร่วมมือกันแก้ปัญหายาที่เผชิญอยู่

วุฒิ เหล่าสุนทร ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมองปัญหา ยาเสพติดไว้ ๔ แบบ โดยอาศัยองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันคือ คน ยา และสิ่งแวดล้อม ดังนี้

สำนักงาน ปปส., ผลการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓), หน้า ๑๘.

๑. รูปแบบศีลธรรม-กฎหมาย (The legal-Moral Model) เน้นความสำคัญที่ตัวยา ซึ่งถูกจำแนกออกเป็นชนิดที่ปลอดภัย และเป็นอันตราย (ปลอดภัย หมายถึง กฎหมายหรือสังคมไม่ห้ามใช้) จึงใช้วิธีการออกกฎหมายควบคุมเกี่ยวกับการปลูกพืชเสพติด การควบคุมการจำหน่าย การลงโทษผู้ค้ายา การออกคำเตือนเกี่ยวกับอันตรายของยา การเพิ่มราคา ยา ซึ่งมีผลต่อร่างกายจิตใจ และสังคมอย่างแรง นอกจากนี้ยังใช้วิธีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอันตรายของยาบางชนิดที่ทำให้เกิดปัญหา แนวคิดนี้เชื่อว่าการลงโทษ และการชู้ว่าจะลงโทษจะช่วยให้คนกลัว

๒. รูปแบบสุขภาพอนามัย (The Public Health Model) แนวความคิดนี้มองปัญหาเสพติดว่าเป็นเรื่องของสุขภาพอนามัย หรือเป็นโรคร้ายไข้เจ็บ และมองว่ายาที่ก่อให้เกิดการติดยาได้ เป็นปัญหาที่น่าหนักใจมากกว่าอันตรายของยา ความแตกต่างประการสำคัญของการมองปัญหาเสพติดตามสองแนวความคิดนี้คือ ความแตกต่างประการสำคัญของการมองปัญหาเสพติดตามสองแนวความคิดนี้คือ ในแนวความคิดสุขภาพอนามัยไม่แยกยาออกเป็นยาถูกกฎหมายหรือยาผิดกฎหมาย ดังนั้น จึงมักจะรวมเอาแอลกอฮอล์ (เหล้า) นิโคติน และคาเฟอีนเข้าไว้ในพวกสารเสพติดด้วย แต่แยกแยะสิ่งเสพติดเหล่านี้ออกจากสิ่งอื่นๆ ในแง่ที่ว่า เป็นสิ่งที่สังคมยอมรับหรือไม่ยอมรับได้ง่าย และคนใช้กันทั่วไปหรือไม่ ดังนั้น การเพิ่มราคาซื้อขายยาเสพติดให้สูงขึ้น หรือการทำให้สังคมลดการยอมรับสิ่งเสพติดให้น้อยลง ก็จะเป็นทางหนึ่งที่จะลดปัญหาการใช้ยาเสพติดจากแนวความคิดนี้ ผู้ใช้ยาเสพติดจะถูกมองว่าเป็นคนอ่อนแอ หรือไม่อ่อนแอ เป็นคนที่จะแพร่เชื้อหรือไม่แพร่เชื้อ แต่เนื่องจากการที่จะชี้ว่าผู้ใดเป็นคนอ่อนแอ หรือไม่อ่อนแอ เป็นเรื่องที่ทำได้ยากก็เลยเกิดความคิดที่จะสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนเสียก่อน โดยใช้มาตรการต่าง ๆ เช่น โครงการการศึกษาเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด ซึ่งมักจะใช้วิธีให้ข่าวสารเรื่องภัยที่เกิดจากการใช้ยาบางประเภท อันตรายที่จะเกิดกับตัวผู้ใช้ และสังคมเมื่อไปติดยาเสพติด

๓. รูปแบบจิตวิทยา-สังคม (The Psycho-Social Model) แนวความคิดนี้ถือว่า คน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดใน ๓ องค์ประกอบ คือ คน ยา และสิ่งแวดล้อม และถือว่าการใช้ยา และผู้ใช้ยา เป็นเรื่องซับซ้อน และควรให้ความสนใจกับเหตุผล และความจำเป็นที่บุคคลต้องใช้ยา ถือว่าการใช้ยาเป็นพฤติกรรมหนึ่งของคนเหมือนพฤติกรรมอื่นๆ จะไม่ตำหนิหรือต่อต้านในเมื่อบุคคลมีความจำเป็นที่จะต้องใช้นั้น แนวความคิดนี้จะคำนึงถึงความแตกต่างของจำนวนยาที่ใช้ จำนวนครั้งที่ใช้ แบบของการใช้ยา ประโยชน์ต่างๆ ที่จะได้จากการใช้ ตลอดจนผลของยาซึ่งแตกต่างกันไปตามแบบที่ใช้ และแตกต่างกันในระหว่างบุคคลที่ใช้ยาด้วย แนวความคิดนี้จะไปเกี่ยวข้องกับสังคมก็ตรงที่ว่าอิทธิพลของเจตคติ และพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่แสดงออกมาต่อปัญหาการใช้ยาเสพติดเป็นอย่างไร สังคมเป็นปัจจัยที่ช่วยให้เกิดการใช้ ก่อให้เกิดปัญหาอันสืบเนื่องมาจากการใช้ยา การที่แนวคิดนี้เน้นที่ตัวคน และบทบาทขององค์ประกอบทางสังคม ดังนั้น จึงเสนอว่าให้ปฏิบัติต่อการ

คิดยาเหมือนๆ กับปฏิบัติต่อพฤติกรรมในด้านทำลาย หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่นๆ และการให้ข้อมูลข่าวสารนั้นถือว่าเป็นอันดับรองลงมาจากการศึกษาถึงความต้องการทางด้านส่วนตัว และสังคมของบุคคล

๔. รูปแบบสังคม-วัฒนธรรม (The Social-Cultural Model) เห็นว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากแทนที่จะแนะนำให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือสถานะทางสังคม วิธีนี้กลับเห็นว่า บางสิ่งบางอย่างของสังคมควรจะได้รับปรับปรุงให้เหมาะกับบุคคล และความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา นั้น ควรลดความเคร่งครัดและความไม่เป็นกันเองลง แต่มุ่งคำนึงถึงสถานะความเป็นมนุษย์ให้มากขึ้น บริการด้านอนามัยและบริการทางสังคมอื่นๆ ควรจะได้คำนึงถึงผู้ใช้บริการมากกว่านี้ ในด้านการทำงานควรให้คนทำงานด้วยการได้รับค่าตอบแทนที่น่าพอใจ แทนที่จะคิดถึงเรื่องการค้ำกำไรอย่างเดียว สำหรับด้านกฎหมายที่จะออกเพื่อควบคุมพฤติกรรมนั้น ถ้าใช้กฎหมายแล้วเกิดผลเสียยิ่งไปกว่าปกติก็ควรระงับยกเลิกเสีย^๔

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่าง ๆ เกิดจากแนวความคิดสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน
๒. ความเดือนร้อน และความไม่พึงพอใจร่วมกัน
๓. การตกลงในร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงร่วมกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความริเริ่มกระทำการที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น^๕

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ ได้กล่าวถึงหลักการและแนวทางการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

๑. ต้องยึดหลักความต้องการและปัญหาของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรม

^๔ วุฒิ เหล่าสุนทร, รายงานการวิจัยเรื่องอาชญากรรม : การค้ายาเสพติดศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนการค้ายาเสพติดของผู้ต้องขัง, อ่างแก้ว, หน้า ๔๕.

^๕ นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, ๒๕๒๗), หน้า ๑๘๒-๑๘๓.

๒. กิจกรรมต้องดำเนินการโดยลักษณะกลุ่ม เพื่อสร้างพลังกลุ่มในการรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่ม

๓. แนวทางการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนต้องคำนึงถึงขีดความสามารถของประชาชนที่รับดำเนินการต่อไป โดยไม่ต้องพึ่งพาทภายนอก โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกต้องไม่ทุ่มเทในลักษณะการให้เปล่าโดยสิ้นเชิง ต้องทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกเป็นเจ้าของกิจกรรม และต้องสามารถทำต่อไปได้เอง เมื่อการช่วยเหลือจากภายนอกสิ้นสุดลง การช่วยตนเองและการพึ่งพาตนเองเป็นหลักสำคัญที่ต้องเริ่มตั้งแต่ต้น

๔. กิจกรรมที่นำเข้าไปในชุมชนต้องสอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อม และความพร้อมรับของชุมชน

๕. การเริ่มต้นกิจกรรมต้องอาศัยผู้นำชุมชน ซึ่งหมายถึง ผู้นำตามธรรมชาติที่ชาวบ้านเคารพนับถือ ผู้นำทางศาสนา ผู้นำที่ได้รับการเลือกตั้ง หรือแต่งตั้งจากทางราชการ เพื่อเป็นผู้บุกเบิก และชักนำชาวบ้านต่อไป

๖. ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นต้น^๖

ณัฐพงษ์ อินทรลักษณ์ ได้กล่าวสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน สรุปได้ว่า

๑. การมีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายอยู่ในตัวเอง ประชาชนมีสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการดำเนินงาน (การวางแผน การปฏิบัติ และการจัดการ) ตามโครงการที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของเขา

๒. การมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดผลดีแก่โครงการ

๓. การมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมที่มีแรงเสริมอยู่ในตัว ซึ่งกระตุ้นให้คนเข้าร่วมในเรื่องที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของเขา การมีส่วนร่วมสร้างการพึ่งพาตนเอง และจิตสำนึกการร่วมกันในชุมชน

และ ได้ให้คำจำกัดความว่า การมีส่วนร่วมประกอบไปด้วย ๓ มิติด้วยกัน คือ มิติที่ ๑ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าอะไรควรทำและทำอะไร มิติที่ ๒ คือมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนาการลงมือปฏิบัติ การตามที่ได้ตัดสินใจ และมิติที่ ๓ คือ มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน”และยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า “สาระสำคัญของการมีส่วนร่วมอีกประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล”^๗

^๖ไพรัตน์ เตชะรินทร์, ทบทวนการพัฒนาชนบทไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ดี แอนด์ เอส, ๒๕๒๕), หน้า ๓๔.

^๗ณัฐพงษ์ อินทรลักษณ์, “การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้างในการป้องกันอาชญากรรม : กรณีศึกษาศาสนาตำบองวรตำบลประตูลำภูาลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี”, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๒๘, หน้า ๑๖.

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ให้ประชาชนไม่ว่าปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่เห็นพ้องต้องกันเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และรับผิดชอบในการดำเนินงานโดยร่วมกันคิด ร่วมลงมือปฏิบัติการ ร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์และร่วมในการติดตามและประเมินผล

วรรณิการ์ ภูมิงค์พิทักษ์ ได้แบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น ๔ ชนิด ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

๒. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร การประสานขอความร่วมมือ

๓. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประกอบด้วย ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม ผลประโยชน์ส่วนบุคคล

๔. การมีส่วนร่วมในการประเมิน^๕

อติณ ระพีพัฒน์ กล่าวว่า “ได้กำหนดช่วงจังหวัดและแบ่งระยะการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนไว้ ดังนี้ การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ไข การตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน การประเมินผลงานกิจกรรมพัฒนา”^๖

สุจินต์ ดาววีระกุล ได้จัดลำดับขั้นของความต้องการการมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ คือ “การร่วมประชุมพร้อมกัน การออกความคิดเห็นด้วยกันและการเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาร่วมกัน การตีปัญหาให้กระจ่าง การออกเสียงสนับสนุนหรือค้านปัญหาการออกเสียงสนับสนุนหรือค้านปัญหา การบริจาคเงิน การบริจาควัสดุการช่วยเหลือด้วยแรงงาน การใช้

^๕วรรณิการ์ ภูมิงค์พิทักษ์, “ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการครอบครัวและชุมชนพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนดวงแข เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๐, หน้า ๒๑.

^๖อติณ ระพีพัฒน์, “ทำไมต้องพูดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภารพิมพ์, ๒๕๒๕), หน้า ๓๐.

โครงการที่เป็นประโยชน์ให้ถูกต้อง การช่วยเหลือในการรักษาโครงการ การทำงานกับตัวนำความเปลี่ยนแปลง”^{๑๐}

นिरันตร์ จงวุฒิเวศย์ กล่าวว่า มีเงื่อนไขสำคัญอย่างน้อย ๓ ประการ ดังต่อไปนี้

๑. ประชาชนต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม
๒. ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม
๓. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมนอกเหนือจากเงื่อนไขสำคัญ ๓ ประการ ดังกล่าวแล้ว ยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขดังต่อไปนี้

๑. ประชาชนต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมก่อนเริ่มกิจกรรมการมีส่วนร่วมไม่เหมาะสมในสถานการณ์ฉุกเฉิน
๒. ประชาชนต้องไม่เสียเงินเสียทอง ค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมมากเกินไป ประเมินค่าตอบแทนที่จะได้รับ
๓. ประชาชนต้องมีความสนใจที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมนั้น
๔. ประชาชนต้องสามารถสื่อสารรู้เรื่องกันทั้งสองฝ่าย
๕. ประชาชนต้องไม่รู้สึกระทอนกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพทางสังคม หากจะมีส่วนร่วม”^{๑๑}

วรณิการ์ ภูมिवงศ์พิทักษ์ ได้กล่าวว่า “ปัจจัยที่ส่งเสริมให้องค์กรชุมชนในชุมชนวัดลาดบัวขาวประสบความสำเร็จ คือ ชุมชนมีการพัฒนาที่ยาวนาน คนส่วนใหญ่เกิดในชุมชนทำให้ชาวชุมชนมีความรู้สึกพื้นฐานร่วมกันในความรักถิ่นฐานบ้านเกิด และมีความผูกพันทางสังคมอีกทั้ง

^{๑๐}สุจินต์ ดาววีระกุล, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๒๗, หน้า ๑๕-๒๐.

^{๑๑}นिरันตร์ จงวุฒิเวศย์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท, อ้างแล้ว, หน้า ๑๘๒-๑๘๗.

สภาพการดำรงชีวิตยังคงมีลักษณะของสังคมชนบทเหลืออยู่ มีกลุ่มญาติ กลุ่มเพื่อนบ้าน รู้จักคุ้นเคย และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เคยมีกิจกรรมบุญประเพณีและการแก้ปัญหาาร่วมกัน”^{๑๒}

ณัฐพงษ์ อินทรลักษณ์ ได้ศึกษาเรื่องนี้กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ความเกรงใจผู้ที่มีสถานภาพสูงกว่า ความต้องการเป็นกลุ่มแรก ความเชื่อถือในตัวผู้นำ ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่รัฐ การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน การยอมรับแบบอย่าง ความไม่พอใจต่อสภาพแวดล้อม การยอมรับในอำนาจ ฐานะทางเศรษฐกิจ”^{๑๓}

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ ได้ศึกษาเรื่องนี้กล่าวว่า “การเข้ามามีมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท พบว่า มูลเหตุจูงใจที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีมีส่วนร่วม ได้แก่ สัมผัสใจ ถูกบังคับ ได้รับรางวัลตอบแทน ได้รับการชักชวนจากบุคคลอื่น ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่รัฐ ความไม่พอใจต่อสภาพแวดล้อม มีศรัทธาต่อโครงการ ได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ความต้องการการมีเกียรติตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน”^{๑๔}

ณัฐพงษ์ อินทรลักษณ์ ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในงานพัฒนา ได้แก่ อายุ และเพศ สถานภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม เช่น ชั้นทางสังคม ศาสนา อาชีพ รายได้ และทรัพย์สิน ระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ พื้นที่ดินถือครองและสภาพการทำงาน

จากแนวคิดด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนา ผู้ศึกษาได้นำมาประมวล และกำหนดกรอบของปัจจัยให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยแบ่งออกเป็นปัจจัยหลัก ๆ ๒ ปัจจัย คือ

๑. ปัจจัยทางด้านบุคคลและทางด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิฐานะ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพในครอบครัว ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ สถานะที่ทำงาน ระยะเวลาในกาประกอบอาชีพในชุมชน

^{๑๒}วรรณิการ์ ภูมิวงศ์พิทักษ์, “ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการครอบครัวและชุมชนพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนควงแข เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร”, อ้างแล้ว, หน้า ๒๔.

^{๑๓}ณัฐพงษ์ อินทรลักษณ์, “การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้างในการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี สถานีตำรวจภูธรตำบลประตู่ลำภูาลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี”, อ้างแล้ว, หน้า ๒๕-๒๖.

^{๑๔}นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท, อ้างแล้ว, หน้า ๖๖.

๒. ปัจจัยทางด้านสังคมประกอบด้วยความต้องการเกียรติ เป็นที่ยกย่องจากบุคคลอื่น การได้รับการชกแจงจากผู้นำในชุมชน การได้รับการชกแจงจากเพื่อนบ้าน การได้รับการชกแจงจากเจ้าหน้าที่ในโครงการฯ ความต้องการการเป็นกลุ่มพวก เคยมีกิจกรรมแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกันมาก่อน การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีของคนในชุมชน”^{๑๕}

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์

มนตรี เจนวิทย์การ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์ว่า “ที่กลุ่มลักษณะนี้จะเรียกร่องผลประโยชน์ซึ่งกันและกันยังไม่ถือว่าเป็นพฤติกรรมทางการเมือง แต่ถ้ากลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้เรียกร่องเอาที่สถาบันรัฐบาลเมื่อใดกลุ่มเหล่านี้จะกลายเป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง (Political Interest Groups)

การเกิดกลุ่มของคนไทยมีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัวของบุคคลในลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (Patron-Clients) ซึ่งอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว ความไว้วางใจ และความใกล้ชิดสนิทสนมกันเป็นที่ตั้ง ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์นี้มีลักษณะเช่นเดียวกับความสัมพันธ์แบบนายกับไพร่ ซึ่งเป็นลักษณะความสัมพันธ์แบบศักดินาที่ยังคงมีอิทธิพลอยู่มากในระบบความสัมพันธ์ทางสังคมของคนไทย ทำให้สถานภาพของสมาชิกภายในกลุ่มไม่มีความทัดเทียมกันโดยเฉพาะระหว่างผู้นำกับบรรดาสมาชิกภายในกลุ่มก่อให้เกิดความสัมพันธ์ แบบพึ่งพา (Dependence) ต่อกันเป็นทอด ๆ ความสัมพันธ์จึงเป็นไปอย่างไม่เสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยเหตุของอาวุโสความมีบารมีหรือการมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่า จนกลายเป็นผู้อุปถัมภ์กลุ่มในทางการเงิน ซึ่งยอมเป็นไปตามโครงสร้างของสังคมไทยด้วย

โดยทั่วไป การรวบรวมกลุ่มของคนไทยมักขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ส่วนตัวมากกว่าหลักการจัดตั้งที่อิงผลประโยชน์และหรืออุดมการณ์ร่วมกัน กล่าวคือ ผลประโยชน์ร่วมมิใช่เป็นปัจจัยชี้ขาดในการรวมกลุ่มของคนไทย หากแต่ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างสมาชิกกลุ่มกับผู้นำกลุ่มเป็นสิ่งที่ขาดกันไม่ได้ สำหรับการจัดตั้งกลุ่มและการดำรงรักษากลุ่มให้คงอยู่ อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของกลุ่มยังเป็นไปในเชิงของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันอยู่ แต่ผลประโยชน์จะมีบทบาทภายหลังจากที่กลุ่มได้เกิดขึ้นแล้ว

^{๑๕} ญัฐพงษ์ อินทรลักษณ์, “การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้างในการป้องกันอาชญากรรม : กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลประตูลำภูฟ้าลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี”, อ้างแล้ว, หน้า ๒๐-๒๑.

การเกิดกลุ่มในลักษณะที่อิงบุคคลมากกว่าหลักการหรือผลประโยชน์ พร้อมกันนี้มีสาเหตุมาจากการที่คนไทยมีวัฒนธรรมทางสังคมที่ยึดตัวบุคคล (Personalism) กล่าวคือ โครงสร้างของสังคมไทยถูกผูกเข้าด้วยกันด้วยความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งเกิดขึ้นจากการพบปะกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างบุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง เพื่อน ผู้ร่วมงาน คนรู้จัก หรือบุคคลอื่น ๆ ที่มีโอกาสมาพบปะกันนั้นจะต้องมีความสม่ำเสมอ จนก่อให้เกิดความรู้สึกที่ใกล้ชิดและเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะนำไปสู่การที่บุคคลทั้งสองฝ่ายหรือมากกว่าสามารถร่วมมือกันกระทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกันได้ ความใกล้ชิดและความไว้วางใจเป็นการแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นเพื่อนหรือความเป็นพวกพ้องเดียวกัน และยอมให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนหรือพวกพ้อง การช่วยเหลือนี้มีได้ตั้งอยู่บนหลักการหรือความถูกต้องแต่เพียงอย่างเดียว กล่าวคือเมื่อเป็นเพื่อนกันแล้วจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถึงแม้ว่าการช่วยเหลือกันนั้นจะขัดหรือผิดหลักการ หรือความถูกต้องบางอย่าง เช่น ความยุติธรรม เป็นต้น ทั้งนี้เพราะคนไทยให้ความสำคัญต่อการเป็นเพื่อนมากกว่าหลักการนับเป็นการสะท้อนให้เห็นค่านิยมของความเป็นเพื่อนนั้นมีเงื่อนไขที่จะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อน ทำให้คนไทยที่เป็นเพื่อนกันจะต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันอีกด้วย และในที่สุดการพึ่งพากันก็เป็นเงื่อนไขที่ต้องให้คนเหล่านั้นมาพบปะกันอีก เพื่อที่จะให้ความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มีอยู่นั้นเพิ่มมากขึ้น

ถ้าพิจารณาในระบบการเมืองไทยก็จะพบว่าระบบการเล่นพรรคเล่นพวก เป็นสิ่งที่ยังไม่อาจแยกออกจากการเมืองไทยได้ トラบใดก็ตามที่ลักษณะของความสัมพันธ์แบบส่วนตัวยังคงมีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะบุคคลย่อมเล็งเห็นความสำคัญของการมีเพื่อนและใช้ประโยชน์จากความช่วยเหลือเกื้อกูลพึ่งพากันในหมู่เพื่อนฝูงและพวกพ้อง การที่บุคคลจะสามารถมีอำนาจมากขึ้นก็จำเป็นต้องมีเพื่อนและพวกพ้องเป็นบริวารมากขึ้นตามไปด้วย ขณะเดียวกันก็ใช้อำนาจที่ตนมีอยู่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือต่อเพื่อนและพวกพ้องเป็นการตอบแทนซึ่งกันและกัน ลักษณะดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นระบบการเมืองไทยที่เน้นความสำคัญของบุคคลที่อยู่เหนือหลักการ

ในระยะหลังมานี้ในประเทศไทยมีการรวมกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ การค้า และอุตสาหกรรมเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของตนเอง การรวมกลุ่มเป็นทั้งลักษณะเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ลักษณะและพฤติกรรมของกลุ่มที่เกิดขึ้นมิใช่มีแต่เพียงในประเทศไทยเท่านั้น หากแต่มีหลักฐานปรากฏว่านับแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา^{๑๖}

^{๑๖}มนตรี เจนวิทย์การ, “กลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในประเทศไทย : ข้อคิดบางประการในแง่กฎหมายนโยบายสาธารณะและกระบวนการทางการเมืองในนโยบายของรัฐ : อะไรทำไมและอย่างไร”, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๒๒, หน้า ๓๘.

รัฐมีนโยบายและมาตรการที่จะส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เป็นเครื่องมือกลไกของนโยบายสาธารณะขึ้น แม้ว่าจะเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายและกำหนดมาตรการในการพัฒนาประเทศมากขึ้น ปัญหาสำคัญที่นักทฤษฎีกลุ่มจะต้องตอบก็คือฐานะของรัฐบาลอยู่ที่ไหนในกระบวนการกลุ่ม ในเรื่องเกี่ยวกับฐานะของรัฐบาลในการศึกษาแนวกลุ่มนี้ นักทฤษฎีกลุ่มมีแนวความเห็นแยกเป็นสองกลุ่มใหญ่ด้วยกัน คือ

๑. กลุ่มที่เห็นว่ารัฐบาลไม่มีผลประโยชน์ในตัวเองแต่มีฐานะบทบาทเป็นกลางไม่เข้าข้างหนึ่ง ข้างใดที่ต่อสู้ขัดแย้งกัน

๒. กลุ่มที่ยอมรับว่ารัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการริเริ่มนโยบายและเป็นกลุ่มผลประโยชน์เองด้วยสำหรับการเข้าถึง (Access) หรือการที่กิจกรรมของกลุ่มสามารถเชื่อมกับกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาล อันจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางการเมือง และเป็นหนทางที่กลุ่มผลประโยชน์จะมีอิทธิพลเหนือนโยบายและการตัดสินใจของรัฐบาล จะต้องศึกษาถึงวิธีการ กลยุทธ์ ตลอดจนช่องทางต่าง ๆ ที่กลุ่มใช้เพื่อจะเข้าถึงรัฐบาลรวมถึงจุดเข้าถึง (Access Point) ด้วย นอกจากนี้เท่าที่ได้มีการกล่าวถึงแนวการเข้าถึง สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ข้อ คือ

๑. แนวกลุ่มที่ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อปัจเจกบุคคล กล่าวคือ บุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับบริบทของกลุ่มของสังคมที่เขาสังกัดอยู่

๒. แนวกลุ่มที่ไม่ให้ความสำคัญแก่หน่วยที่ใหญ่กว่า คือ ชาติ รัฐ และสังคม กล่าวคือ แนวกลุ่มอาจถือว่าการเมืองในระดับกลางระหว่างสังคมใหญ่กับปัจเจกบุคคล ดังนั้นอาจจะต้องพิจารณาถึงพฤติกรรมของกลุ่มที่ต่อสู้กันกับนโยบายระดับสูง เช่น การกำหนดนโยบายต่างประเทศ หรือแนวนโยบายการพัฒนาระบบเศรษฐกิจสังคมของชาติ

๓. แนวกลุ่มไม่ได้ให้ความสำคัญต่อ “ผลประโยชน์สาธารณะ” ด้วยเห็นว่าผลประโยชน์สาธารณะนั้นไม่มีจริง แต่ผลประโยชน์สาธารณะนั้นคือ ผลของการต่อสู้ของกลุ่มจึงมักอ้างว่าเป็นผู้พิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติหรือของสาธารณะนั้นแท้จริง

อย่างไรก็ตามความคงทนถาวรของกลุ่มนั้น อยู่กับเงื่อนไขหลายอย่าง ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า กลุ่มที่ถูกนำมาใช้ในการศึกษา มีอยู่หลายกลุ่มทั้งที่เห็นด้วยไม่เห็นด้วย และมีความเป็นกลาง ดังนั้นแต่ละกลุ่มอาจจะมีแนวคิดในการร่วมกิจกรรมแตกต่างกันออกไปตามหลักการของทฤษฎีที่กล่าวถึงข้างต้น

กลุ่มผลประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายกลุ่มกับการกำหนดนโยบายสาธารณะนั้น ต้องทราบว่ากลุ่มสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องในขั้นตอนของกระบวนการกำหนดและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติบ้าง สำหรับขั้นตอนของการกำหนดนโยบายและการนำไปปฏิบัติ นั้น มีขั้นตอนดังนี้

๑. ขั้นริเริ่ม กลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตยเสรีนิยม จะมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ชี้ให้ผู้วางนโยบายเห็นว่า ประเด็นใดหรือปัญหาใด มีความสำคัญถึงขั้นที่รัฐบาลควรจะต้องนำขึ้นมาถกเถียงเพื่อหาทางแก้ไข ปกติกลุ่มผลประโยชน์ที่นำเรื่องมาร้องเรียนต่อผู้วางนโยบายจะพยายามชี้ให้เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญที่รัฐบาลจะต้องนำขึ้นพิจารณาแล้ว หน้าที่ของกลุ่มในขั้นตอนหรือจุดนี้เป็นหน้าที่ซึ่งเรียกว่าที่นำเข้า (Input Function) โดยกลุ่มอาจจะนำเรื่องสู่มติบัญญัติของรัฐบาลหรือข้าราชการประจำก็ได้ อย่างไรก็ตามในการทำหน้าที่ริเริ่มนั้นพรรคการเมือง หรือกลไกของรัฐเอง อาจจะทำหน้าที่ได้ไม่จำเป็นต้องถือเป็นหน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์เสมอไป

๒. นำเรื่องเข้าระเบียบวาระ ต้องดูความสำคัญก่อนหลังและเรื่องเร่งด่วนของเรื่องอื่น ๆ มาประกอบด้วยเรื่องของผู้วางนโยบายเห็นว่ามีความสำคัญและมีแนวทางแก้ไขเป็นไปได้สูงและเป็นผลดีแก่ผู้วางนโยบาย ปกติจะถูกนำเข้าสู่ระเบียบวาระการพิจารณา

๓. วางเป็นนโยบาย ผู้วางนโยบายนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการจัดทำเป็นรูปของกฎหมายหรือแผน ซึ่งจะต้องได้รับการอนุมัติจากองค์กรที่มีอำนาจทางรัฐธรรมนูญ หรือบุคคลที่มีอำนาจ

๔. นำไปปฏิบัติ ในขั้นนี้การดำเนินการของกลุ่มจะเปลี่ยนจุดมาที่ฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการประจำ ดังนั้นในหลายประเทศมักปรากฏว่ามีการเจรจากับผู้บริหารระดับต่าง ๆ ของกระทรวง ทบวง กรม จะมีความสำคัญยิ่ง

๕. ผลกระทบทางตรงและทางอ้อม การนำไปปฏิบัติบางครั้งอาจมีผลกระทบต่อกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มที่ได้รับผลกระทบอาจจะทำการประเมิผลและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงให้รัฐหรือเจ้าหน้าที่จัดการ ผลกระทบทางอ้อมอาจทำให้กลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ได้รับผลดำเนินการประหวังได้ เช่น กลุ่มอนุรักษ์นิยมต้องการให้รัฐบาลควบคุมการปล่อยน้ำเสีย เป็นต้น

๖. ประเมิผล คือ การนำข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบมาป้อนกลับไปสู่การพิจารณาของผู้วางนโยบาย ซึ่งจะต้องประเมิผลว่านโยบายดังกล่าวควรจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขอย่างไรบ้าง กลุ่มผลประโยชน์อาจเข้ามามีบทบาทในการเสนอผลการศึกษาอันจะเป็นข้อมูลทำให้ผู้วางนโยบายเปลี่ยนความคิดคล้อยตามความต้องการของกลุ่ม

๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนสัมพันธ์

ชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้อื่นกันมี แนวความคิดไปในทางเดียวกัน และสามารถรวมกำลังกันดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ได้ งานชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจ หมายถึง งานที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่ม บุคคลในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ เกิดการรวมตัวกันมีความสัมพันธ์ผูกพันเกี่ยวข้องต่อกันร่วมมือ ประสานการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ และเป็นการดำเนินการ อย่างเป็นกระบวนการเพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมีความ เข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหา อาชญากรรมเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ

ลำดับขั้นตอนการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์

ขั้นตอนที่ ๑ การพบปะเยี่ยมเยียนและร่วมกิจกรรม สัมพันธภาพของมนุษย์ เริ่มต้นด้วย การพบปะคุ้นเคยซึ่งกันและกัน “วิสาสาปรมาญาติ” (ความคุ้นเคยเป็นญาติอย่างยิ่ง)ระดับ ความสัมพันธ์ที่บุคคลจะมีต่อกันนั้นขึ้นอยู่กับความใกล้ชิด ความเข้าใจ และไว้วางใจซึ่งกัน และกัน ซึ่งความรู้สึกลึกดังกล่าวก่อให้เกิดขึ้นได้นั้น จำต้องมีการพบปะร่วมกิจกรรมเป็นพื้นฐานก่อน ดังนั้นการออกพบปะเยี่ยมเยียนและเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้นำชุมชนและประชาชนของชุดปฏิบัติการ ชุมชนสัมพันธ์ จึงเป็นวิธีการสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจ ความเชื่อมั่น ความเคารพนับถือ อัน จะนำไปสู่ความรักและความศรัทธา อันจะเป็นหนทางให้สามารถดำเนินการขั้นตอนต่อไปอย่างมี ประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาชุมชนและวิเคราะห์ปัญหาชุมชนการศึกษาชุมชนและวิเคราะห์ ปัญหาชุมชน เป็นการเรียนรู้และรู้จักกับชุมชน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชน ทำให้สามารถ อธิบายสถานการณ์ต่าง ๆ ของชุมชนอันเป็นพื้นฐานของการวางแผน การตัดสินใจ และดำเนิน กิจกรรมร่วมกับชุมชนได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้อง

ขั้นตอนที่ ๓ การประชุมวางแผนงานร่วมกับผู้นำชุมชนและประชาชน การดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ต้องอาศัยพลังความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกันของทุกฝ่าย การประชุมเป็นกิจกรรมที่ สามารถสร้างความเข้าใจในปัญหาเนื้อหาสาระ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งการมีส่วนร่วมในการเลือกการตัดสินใจและการวางแผนนั้นเป็นพื้นฐานของการมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติและรับผิดชอบร่วมกัน นอกจากนี้การประชุมยังเป็นการระดมสมองและหลอมรวม ความคิดที่หลากหลายให้เป็นหนึ่งเดียว เกิดพลังสามัคคีสู่การปฏิบัติและรับผิดชอบร่วมกัน

ขั้นตอนที่ ๔ การเตรียมการจัดระบบงาน และประเมินความพร้อม การเตรียมการจัด ระบบงานและการตรวจสอบความพร้อมในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่สำคัญมาก เพื่อให้กำลังคน

และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมในการปฏิบัติงานระบบงานแผนงาน และขั้นตอนในการปฏิบัติกระชั้นชิดคล่องเหมาะสม วัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ไม่ขัดข้องพร้อมอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ ซึ่งการเตรียมการ จัดระบบงาน และการประเมินความพร้อมเหล่านี้เป็นรากฐานให้การปฏิบัติงานบรรลุความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำกล่าวที่ว่า “เกิดความสูญเปล่ามหาศาลเมื่อการปฏิบัติไม่เตรียมพร้อม

ขั้นตอนที่ ๕ การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองและชุมชน การแนะนำให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันตนเองและชุมชน จากปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ อุบัติภัย และปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรมนั้น เป็นวิธีการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด เมื่อประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองและชุมชนจากปัญหาดังกล่าว โดยได้เข้าใจถึงที่มาของปัญหา ผลเสียที่จะเกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน ตลอดจนแนวทางการป้องกัน แก้ไขและมีความรู้สึกรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของชุมชนแล้ว ปัญหาต่าง ๆ ย่อมที่จะต้องลดน้อยหรือหมดไปในที่สุด

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดระบบประสานความร่วมมือระหว่างประชาชนกับตำรวจ การประสานความร่วมมือระหว่างประชาชนกับตำรวจ และการสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ อุบัติภัยและปัญหาอื่น ๆ ในชุมชนหลังจากที่ประชุมชนในชุมชนได้มีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางแก้ไขแล้ว คือ เป้าหมายสุดท้ายของงานชุมชนสัมพันธ์ แต่การที่ประชาชนกับตำรวจจะมีการประสานงานที่ดี และแต่ละฝ่ายจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และเห็นชอบกับระบบการประสานงาน และดำเนินการตามระบบดังกล่าวอย่างจริงจัง ดังนั้นประชาชนกับตำรวจจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาและจัดวางระบบประสานความร่วมมือที่ดีและมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๗ การติดตามผล ประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข การวัดผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการทำงาน เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการทำงานวงจรแรกและเป็นขั้นตอนแรกของวงจรการทำงานรอบที่สองต่อไป การวัดผลทำให้ได้ทราบปัญหาและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์และประเมินผลว่าได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายมากน้อยเพียงใด การปรับปรุงแผนงานหรือโครงการการปฏิบัติครั้งต่อไป

นิรันดร์ จงวุฒิเวทย์ กล่าวไว้ว่า “ตำรวจ คือ ประชาชน และประชาชน คือ ตำรวจเป็น การเน้นให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนเป็นสิ่งที่ต้องมีเป็นพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ตำรวจจึงธำรงรักษาไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพอันดีกับประชาชนนี้ไว้อย่างสม่ำเสมอ จากวิวัฒนาการของตำรวจในระยะเริ่มแรก บุคคลที่ทำหน้าที่ตำรวจก็คือประชาชน ต่อมาภายหลังจึงได้มีการจัดตั้งตำรวจเป็นทางการเพื่อทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย

ในสังคมขึ้น โดยเฉพาะตำรวจได้รับการพัฒนาเรื่อยมาจนได้ชื่อว่าเป็นหน่วยงานหลักของสังคมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และมุ่งเสริมสร้างองค์การตำรวจในลักษณะปิด พยายามทำหน้าที่ ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมตามลำพัง โดยไม่จำเป็นต้องร้องขอความร่วมมือกับประชาชนโดยตรง โดยเน้นการใช้ยุทธวิธีตำรวจแบบจารีตประเพณี ซึ่งได้แก่ การตรวจท้องที่ ผู้ช้ยาม การตั้งจุดตรวจ และการปราบปรามอาชญากรรม สำหรับการติดต่อสื่อสารกับประชาชนนั้นก็เน้นในเรื่อง “การประชาสัมพันธ์” เพื่อมุ่งในการเสริมสร้างความเข้าใจ ความมั่นใจ และการสนับสนุนของประชาชนที่มีต่องานตำรวจ ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารกับประชาชนในลักษณะทางเดียว จากการใช้ยุทธวิธีตำรวจดังกล่าว ปรากฏว่าทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมไม่ได้ผลเท่าที่ควร ประชาชนมีความหวาดหวั่นที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และได้พยายามช่วยเหลือตัวเองในเบื้องต้น ดังจะได้พบเห็นทั่วไปว่า “บ้านต้องมีกำแพงสูง ๆ มีเหล็กดัดใส่หน้าต่างกัน” ผู้บริหารงานตำรวจจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของประชาชนที่จะต้องเข้ามา ร่วมกันในการแก้ไขปัญหอาชญากรรม ซึ่งเป็นปัญหาร่วมกันระหว่างตำรวจและประชาชนจะขาดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้

ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Police-Community Relation หรือ PCR) จึงเป็นแนวคิดที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจปัญหาของตำรวจ มีสัมพันธภาพอันดีกับตำรวจ และเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหอาชญากรรม ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสงบสุขในชุมชน ดังนั้นตำรวจชุมชนสัมพันธ์จึงเป็นหลักการที่สำคัญในการที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างตำรวจและประชาชนในการแก้ไขปัญหอาชญากรรม อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีความสับสนไม่เข้าใจแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในหมู่ตำรวจ บางคนคิดว่าเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับชุมชนกลุ่มน้อยเท่านั้น บางทีก็มองว่าเป็นสิ่งเดียวกันกับการประชาสัมพันธ์บ้าง บางทีก็มองว่าเป็นความพยายามของตำรวจ ในการป้องกันอาชญากรรมบ้าง บางทีก็มองว่าเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมตำรวจเพื่อบริการประชาชน แต่ที่ถูกต้องแล้วตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นการดำเนินการอย่างเป็กระบวนการเพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามหลักการ ดังกล่าวนี้ การติดต่อสื่อสารระหว่างตำรวจและประชาชนจะมีลักษณะสองทางซึ่งแตกต่างไปจากหลักการของการประชาสัมพันธ์ที่เป็นการติดต่อสื่อสารทางเดียวจากตำรวจไปสู่ประชาชนเท่านั้น ดังที่มีผู้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า “ความสำคัญของการติดต่อสื่อสารสองทางนั้นอยู่ที่ว่าตำรวจ ไม่ควรเป็นผู้พูดหรือให้ข้อมูลแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ควรเป็นผู้ฟังหรือผู้รับข่าวสารข้อมูลด้วย

เพราะประชาชน ผู้รับบริการตำรวจย่อมต้องการให้ตำรวจเข้าใจรับบริการไม่น้อยไปกว่าที่ตำรวจปรารถนาให้ประชาชนเข้าใจผู้ให้บริการ”^{๑๑}

วัตถุประสงค์ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีขอบเขตกว้างขวางและชัดเจนอยู่ในตัว หากเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ กล่าวคือ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างตำรวจกับประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม เพื่อปรับปรุงและดำรงรักษาไว้ซึ่งการติดต่อสื่อสารที่ดีและความเข้าใจอันดีระหว่างตำรวจกับชุมชน
๒. เพื่อเสริมสร้างในการศึกษาหาข้อมูล ปัญหาชุมชนร่วมกันตลอดจนกำหนดมาตรการในการแก้ไข โดยเน้นหลักการที่ว่าการบริหารงานยุติธรรมคือความรับผิดชอบร่วมกันของชุมชน
๓. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์
๔. เพื่อช่วยส่งเสริมให้ตำรวจและผู้นำชุมชนมีความเข้าใจถึงลักษณะและสาเหตุของปัญหา อันสลับซับซ้อนของสังคม
๕. เพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจให้อยู่ในฐานะที่สามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย

สำหรับวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์นั้นมี ๓ ประการด้วยกันคือ

๑. มุ่งเสริมสร้างความเข้าใจให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินงานของตำรวจ
๒. มุ่งเสริมสร้างความมั่นใจให้ประชาชนได้มั่นใจในสมรรถภาพ ของตำรวจ
๓. มุ่งเสริมสร้างการสนับสนุนจากประชาชนในการดำเนินงานของตำรวจในด้านต่าง ๆ

จากวัตถุประสงค์ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่ได้กำหนดไว้อย่างกว้างขวาง ทำให้ต้องมีกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ รองรับ นอกเหนือไปจากการประชาสัมพันธ์ กล่าวคือ กลวิธีเบื้องต้นของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ก็คือ จะต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบถึงการดำเนินงานต่าง ๆ ของตำรวจ อันเป็นสื่อที่เสริมสร้างความเข้าใจ ความมั่นใจ และการสนับสนุนของประชาชนที่มีต่องานของตำรวจ โดยทั่วไปการประชาสัมพันธ์อย่างเดียวยังไม่เพียงพอที่ชักนำประชาชนเข้ามามีส่วนในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เนื่องจากการสื่อสารทางเคียวติงได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงจำเป็นต้องมีส่วนอื่นประกอบ คือ การบริการชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนทั้งที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมและการบริหารอื่นๆ เป็นการแสดงออกถึงความตั้งใจจริงของตำรวจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำรวจที่รับผิดชอบต่อชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน ก่อนที่จะชักนำประชาชนเข้ามามีส่วนในกิจกรรมของตำรวจ องค์ประกอบสุดท้าย

^{๑๑}นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท, อ้างแล้ว, หน้า ๖๘.

คือ การชักนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมตำรวจเพื่อร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ตำรวจและชุมชนประสบอยู่

ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์นั้น มีการดำเนินการสรุปได้เป็น ๒ ประเภท

๑. มีการจัดตั้งหน่วยตำรวจชุมชนสัมพันธ์ขึ้นภายในองค์กรตำรวจ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรม ทั้งที่มีลักษณะถาวรและชั่วคราวในหลายลักษณะตามความเหมาะสมกับชุมชน

๒. การจัดให้มีโครงการสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ เช่น การเชิญประชาชนร่วมตรวจท้องที่ในรถสายตรวจ การจัดพบปะสังสรรค์ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานกับประชาชนในท้องที่เป็นต้น สำหรับประเทศไทยนั้น กรมตำรวจได้กำหนด “ตำรวจชุมชนสัมพันธ์” และ “การประชาสัมพันธ์” ไว้ในนโยบายการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของกรมตำรวจ โดยแยกอิสระออกจากกัน ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้ว กรมตำรวจได้เน้นและให้ความสำคัญ การประชาสัมพันธ์ตลอดเรื่อยมา ดังได้มีการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์กรมตำรวจขึ้น รับผิดชอบในการบริหารงานการประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ แต่หากพิจารณาในรายละเอียด เกี่ยวกับการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว จะพบว่าได้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะแนวคิดเกี่ยวกับคำว่า ตำรวจชุมชนยังไม่แพร่หลายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ได้ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานต่างภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่างได้ดำเนินกิจการเกี่ยวกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาช้านานแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕

ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับชุมชนการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจโดยลำพัง ย่อมประสบผลสำเร็จน้อยมากในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพราะหากพิจารณาถึงปัญหาอาชญากรรมแล้ว อาจกล่าวได้ว่าเป็นพื้นฐานของทุกคนในสังคมที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบ ในการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม แต่ในปัจจุบันนี้กลับมีความเชื่อกันว่า งานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นภารกิจหน้าที่ของตำรวจแต่เพียงผู้เดียว ปล่อยให้ตำรวจต่อสู้ผจญกับปัญหา ดังกล่าวตามลำพัง แต่ความเป็นจริงแล้ว ตำรวจอาจเป็นเพียงหน่วยงานหลักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเท่านั้น ซึ่งย่อมมีความหมายชัดเจนอยู่ว่า มิใช่หน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม แต่เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสังคมที่จะต้องร่วมมือช่วยเหลือกันในการขจัดปัญหาอาชญากรรม ดังที่คณะกรรมการการบังคับใช้กฎหมายและการบริหารงานยุติธรรมของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาได้กล่าวไว้ว่า

“ตำรวจเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรม กระบวนการยุติธรรมเป็นเพียงส่วนหนึ่งของรัฐบาล รัฐบาลเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสังคม แต่อาชญากรรมเป็นปัญหาสังคม การป้องกันอาชญากรรมจึงเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกฝ่ายในสังคม”

จึงสามารถสรุปได้ว่าการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจะประสบความสำเร็จจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นอันดับแรก

ความสัมพันธ์ระหว่าง ตำรวจกับประชาชนโดยทั่วไป ได้แก่ การแสดงออกซึ่งท่าทีทัศนคติ สอนงตอบระหว่างตำรวจกับประชาชน ในฐานะที่ทั้งสองฝ่ายต่างก็เป็นผู้มีส่วนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ตำรวจจะต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นเพราะความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชนย่อมเป็นกุญแจสำคัญ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม จึงเป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะแสวงหาวิธีหรือมาตรการที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชน ตลอดจนรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีดังกล่าวให้ยืนยาวตลอดไป ในทำนองกลับกัน หากความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนไม่ดีแล้ว ย่อมสร้างผลเสียให้แก่ตำรวจ ๔ ประการด้วยกันคือ

๑. ทำให้อาชีพตำรวจเป็นที่รังเกียจของสังคม ไม่ได้ความเคารพนับถือในอาชีพตำรวจเท่าที่ควร ซึ่งอาจทำให้ตำรวจหมดความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ได้

๒. มีผลกระทบต่อการทำงานของตำรวจ กล่าวคือ ตำรวจจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือหรือได้รับความร่วมมือจากประชาชนน้อยมาก ไม่ว่าจะเป็นการแจ้งข่าวสารอาชญากรรม หรือการเป็นพยานในคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้น สิ่งเหล่านี้ย่อมกระทบต่อผลการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ

๓. มีผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยตรง กล่าวคือ อาจถูกทำร้ายได้หรือต่อสู้อันตราย อันสืบเนื่องจากประชาชนขาดความเคารพยำเกรง

๔. มีผลกระทบต่อความสงบสุขของชุมชน เพราะหากความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนไม่ดีแล้ว ย่อมไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายย่อมมีปัญหา และส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของชุมชนได้

จากการศึกษาปัญหาความร่วมมือระหว่างประชาชนกับตำรวจ โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาปรับปรุงการบริหารงานของกรมตำรวจ พบว่า พฤติกรรมของตำรวจเองเป็นสาเหตุที่สำคัญอันหนึ่งทำให้ประชาชนมักไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ พฤติกรรมดังกล่าวได้แก่

๑. ประชาชนต้องเสียเวลามากในการไปติดต่อราชการกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่นการไปแจ้งความ การไปเสียค่าปรับตามใบสั่งจราจร การขอประกันตัวผู้ต้องหา การไปติดต่อบริษัท

ใบอนุญาตขับขี่ การไปติดต่อขอทำหนังสือเดินทาง เป็นต้น นอกจากต้องเสียเวลาแล้วบางครั้งประชาชนต้องพบกับความเจ็บช้ำใจจากมารยาทที่ไม่ดีงาม และความไม่มีน้ำใจของตำรวจบนสถานีตำรวจอีกด้วย

๒. การไปติดต่อราชการกับเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องผ่านนายหน้าหลายต่อ ต้องเสียเงินค่าเบี้ยป้ายรายทาง ทั้งนี้เพราะระเบียบปฏิบัติและขั้นตอนของราชการมีมาก ทั้งยุ่งยากสลับซับซ้อน ประชาชนจึงมักนิยมจ้างนายหน้าให้ไปติดต่อแทนตน ตัวอย่างเช่น การไปขอทำใบอนุญาตขับขี่ หรือขอใบพกพาอาวุธปืนที่กองทะเบียน เป็นต้น

๓. เจ้าหน้าที่ตำรวจมักใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมายอย่างไม่เป็นธรรมและลักลั่น เช่น ในการตรวจจับกุมรถยนต์ที่จอดในที่ห้ามจอด เจ้าหน้าที่ตำรวจมักจับกุมเฉพาะรถยนต์ส่วนบุคคล แต่รถเมล์เล็ก หรือรถสิบล้อ กลับจอดแซงในที่ห้ามจอดได้โดยไม่ถูกจับกุม ทำให้ประชาชนมองตำรวจว่า ถ้าตำรวจได้รับผลประโยชน์ตอบแทนแล้ว ตำรวจจะละเว้นไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

๔. มีกลุ่มอิทธิพลที่ผิดกฎหมายใช้ระบบให้สินบนแก่ตำรวจเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน ทำให้ตำรวจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และกลายเป็นเครื่องมือของผู้มีอิทธิพล

๕. เจ้าหน้าที่ตำรวจบางนายหรือบางหน่วยมีพฤติกรรมรีดไถประชาชน

๖. เจ้าหน้าที่ตำรวจบางนายมีความประพฤติไม่เหมาะสมใช้กิริยาไม่สุภาพต่อประชาชน ปฏิบัติต่อเด็กและสุภาพสตรีไม่เหมาะสม การพูดจากระโชกโฮกฮาก ยกตนข่มท่าน ชอบใช้อำนาจข่มขู่ แสดงตนเป็นนายประชาชน ชอบต่างกายนอกเครื่องแบบแต่พกปืนให้ด้ามโพล์เพื่อให้ประชาชนรู้ว่าเป็นตำรวจ หรือแต่งนอกเครื่องแบบไปนั่งรับประทานอาหารในร้านและส่งเสียงเอะอะโวยวาย เปิดวิทยุรับส่งเสียงดังให้ชาวบ้านรับรู้ว่าเป็นตำรวจ ตำรวจบางนายไว้ผมยาว

๗. เจ้าหน้าที่ตำรวจบางนายละเว้นหรือเฉื่อยชาในการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อประชาชนมาแจ้งความมักออกไปดูสถานที่เกิดเหตุล่าช้า

๘. เจ้าหน้าที่ตำรวจบางนายสนใจปฏิบัติหน้าที่เฉพาะงานหรือคดีที่มีผลประโยชน์ตอบแทนมากกว่างานที่ไม่มีผลประโยชน์หรืองานที่เสี่ยงอันตราย

๙. ในบางกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย แต่สวนทางกับความรู้สึกและความต้องการของประชาชน หรือบางกรณีกฎหมายล่าช้ากว่าความเจริญของบ้านเมือง ทำให้ตำรวจต้องปฏิบัติตามกฎหมายนั้น จึงขัดกับความรู้สึกของประชาชนส่วนใหญ่ ยังผลให้ประชาชนไม่ชอบตำรวจ

๑๐. เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนที่ร่วมมือในการปราบปรามโจรผู้ร้าย ตีพ้อ และบางกรณีตำรวจก็ไม่เก็บความลับเรื่องตัวบุคคลผู้เป็นพยานหรือสายลับให้ตำรวจทำให้ พยานหรือสายลับได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิต

๒.๗ วิสัยทัศน์ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

“ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ จักดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อสนองตอบนโยบายของรัฐบาล โดยการพัฒนาองค์กร บุคลากร, ให้มีความเชี่ยวชาญ ทั้งด้านกฎหมายและเทคโนโลยี ตลอดจนสร้าง จิตสำนึกและความภาคภูมิใจในอาชีพตำรวจ พร้อมแสวงหาความร่วมมือจากภาครัฐ และเอกชนใน ลักษณะบูรณาการ เพื่อความสงบร่มเย็นวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ ของตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ได้นำนโยบายของรัฐบาล นโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นโยบายของผู้บัญชา การตำรวจ แห่งชาติ นโยบายและยุทธศาสตร์ของตำรวจภูธร ภาค ๕ นำมาบูรณาการปรับเข้าสู่สถานการณ์ ของจังหวัดเชียงใหม่ในปัจจุบัน และความคาดหวังที่อยากจะเห็นจังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไรใน อนาคต แล้วกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ย่อย ของตำรวจ ภูธร จังหวัดเชียงใหม่

ยุทธศาสตร์ การรักษาความมั่นคงการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ยาเสพติด ผู้มี อิทธิพล มีอป็นรับจ้าง การทุจริตคอร์รัปชั่น และการค้ำมนุษย์ การอำนวยความสะดวก อำนาจ ความสะดวก และจัดการจราจร ป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจราจร การพัฒนาองค์กร บุคลากร และเทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จากการทำรัฐบาลมีนโยบาย ปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่องในปี ๒๕๒๖ ส่งผลให้อาชญากรรมโดยทั่วไปลดลง เนื่องจากได้ดำเนินการควบคุมอาชญากรรม ให้อยู่ในระดับที่ไม่กระทบต่อการดำเนินชีวิต ตามปกติสุข ของผู้คนในสังคม ให้สังคมเกิดความร่มเย็น ปัญหาอาชญากรรมลดลงอยู่ในระดับที่ไม่ เป็นอันตรายร้ายแรงต่อสังคม ผลการปราบปรามบรรลุตามเป้าหมายที่รัฐบาล สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ ตำรวจภูธรภาค ๕ กำหนดและประชาชนเกิดความพึงพอใจ

ยุทธศาสตร์ด้านการอำนวยความสะดวก ปัจจุบันมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด โดยเฉพาะมีการแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิพิจารณาความอาญา โดยได้มีการออก พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ ๒๒)พ.ศ. ๒๕๔๗ เรื่อง จับ ชั่ง คั้น ปล่อยชั่วคราว และการสอบสวน ทำให้ข้าราชการตำรวจ โดยเฉพาะพนักงานสอบสวนจำเป็นต้องศึกษา และปรับปรุงแนวทางการสอบสวน ให้สอดคล้องกับการแก้ไขของ ป.วิ.อาญา ให้ความรู้ด้านกฎหมาย แก่ประชาชน พัฒนาบุคลากรด้านการสอบสวน จัดทีมที่ปรึกษาด้านการสอบสวนแก่พนักงาน สอบสวน ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานด้านอำนวยความสะดวกอย่างใกล้ชิด

ยุทธศาสตร์ด้านอำนวยความสะดวก และจัดการจราจรจังหวัดเชียงใหม่ยังไม่มีระบบขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพ ชาวเชียงใหม่ โดยเฉพาะข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา จึงจำเป็นต้องใช้ยานพาหนะส่วนตัว เป็นยานพาหนะในการเดินทางจากที่อยู่อาศัยซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในอำเภอรอบ ๆ อำเภอเมืองเชียงใหม่ไปสถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาโดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งด่วน และช่วงเทศกาล และโครงสร้างงานจราจรตำรวจจังหวัดเชียงใหม่ คล้ายโครงสร้างงานจราจรของกรุงเทพมหานครย่อส่วนมาจากกทม. โดยมี รองผู้กำกับการเป็นหัวหน้างานและมีอัตรากำลัง ตำรวจจราจรทั้งสิ้น ๒๔๑ นายเป็นนายตำรวจสัญญาบัตร ๑๕ นายชั้นประทวน – พลตำรวจ ๒๒๒ นาย

ยุทธศาสตร์ด้านการบริการและช่วยเหลือประชาชน ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ มีรายได้หลักจากการท่องเที่ยว โดยปี ๒๕๕๗ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ จำนวน ๓,๓๕๕,๕๐๖ คน มีรายได้เข้าจังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ ๓๘,๒๕๐.๕๒ ล้านบาท และในปี ๒๕๕๘ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ จำนวน ๓,๘๕๘,๕๕๓ คน มีรายได้เข้าจังหวัดเชียงใหม่ ๕๕,๐๐๖.๘๘ ล้านบาท มีสถานท่องเที่ยวที่มีภูมิอากาศและภูมิประเทศ เหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ซึ่งได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยมีการกางเต็นท์นอนตามสถานที่ธรรมชาติท่องเที่ยวต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาองค์กร บุคลากร และเทคโนโลยีนโยบายของรัฐบาลให้มีการปฏิรูประบบราชการให้มีการปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับสนับสนุนจากรัฐบาล ให้เป็นหนึ่งใน ๓ จังหวัดในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารหรือที่เรียกว่า “ไอซีที ซิตี้ (ICT city)”^{๔๔}

๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อนันต์ สรรพกิจกำจร ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับอาชญากรรมประเภท คือ อาชญากรรมในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางเขต ผลการวิจัยพบว่า ย่านสะพานใหม่ ซึ่งเป็นเขตที่มีประชากรหนาแน่น และเป็นย่านที่อยู่อาศัย มีหมู่บ้านจัดสรรอยู่เป็นจำนวนมาก มีคดีอุกฉกรรจ์มาก^{๔๕}

^{๔๔} วิทยาลัยตำรวจจังหวัดเชียงใหม่, ๒๕๕๕, (อัดสำเนา).

^{๔๕} อนันต์ สรรพกิจกำจร, “การมี ส่วนร่วมในการควบคุมอาชญากรรมของผู้พักอาศัยในหมู่บ้านจัดสรร เขตบางกะปิ”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๒๕, บทคัดย่อ.

วุฒิ เหล่าสุนทร ได้ศึกษาเรื่องอาชญากรรม : การค้ายาเสพติด ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนการค้ายาเสพติดของผู้ต้องขัง ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุมาจากตัวผู้กระทำความผิดเอง สาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม สภาพ และปัญหาทางสังคม และสาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ^{๒๐}

ณัฐพงษ์ อินทรลักษณ์ ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้างในการป้องกันอาชญากรรม : กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรตำบลประจักษ์ จุฬาลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมน้อย อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และระยะเวลาในการประกอบอาชีพมีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการมีประสบการณ์ในการถูกจับกุม ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้างในการป้องกันอาชญากรรม^{๒๑}

สรุปได้ว่า ปัญหาอาชญากรรมจะพบมากในเขตพื้นที่ที่มีประชากรอยู่อาศัยหนาแน่น และมีลักษณะเป็นย่านชุมชนที่อยู่อาศัย เช่น หมู่บ้านจัดสรร หรือชุมชนแออัด ประชากรที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนบ้านมาก จะมีส่วนร่วมในการควบคุมอาชญากรรมมากกว่าผู้ที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านน้อย ประชากรที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรม จะมีส่วนร่วมในการควบคุมอาชญากรรมมากกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส เวลาในการประกอบอาชีพมีผลต่อการควบคุมอาชญากรรม

สุจินต์ ดาววีระกุล ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ. ศ. ๒๕๒๖ พบว่า “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน การรู้สึกว่าคุณเองมีความสำคัญต่อหมู่บ้าน การมีความ

^{๒๐}วุฒิ เหล่าสุนทร, รายงานการวิจัยเรื่อง อาชญากรรม : การค้ายาเสพติดศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนการค้ายาเสพติดของผู้ต้องขัง, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด), ๒๕๓๖, บทคัดย่อ.

^{๒๑}ณัฐพงษ์ อินทรลักษณ์, “การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้างในการป้องกันอาชญากรรม : กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรตำบลประจักษ์ จุฬาลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี”, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๒๘, บทคัดย่อ.

กระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมในการพัฒนา ความต้องการเกียรติการได้รับการชกแจงจากกรรมการหมู่บ้าน เพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่”^{๒๒}

ปรัชญา เวสารัชช ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท พบว่า ปัจจัยผลักดันการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย

๑. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย

๒. ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน

๓. รางวัลผลตอบแทน ได้แก่ ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์ หรือธนาคารข้าว

๔. ปัจจัยภายในส่วนบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนร่วม ความรู้สึกเกรงใจ ไม่กล้าขัดข้องเมื่อถูกชักชวน หรือรู้สึกเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วม ความปรารถนาให้เกิดความสามัคคี ผลการวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ ดังนี้ ร่วมคิด โดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอข้อมูลสภาพปัญหา ค้นคว้าปัญหา ค้นคว้าปัญหา ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ร่วมตัดสินใจ โดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในทางเลือกที่จะใช้ปฏิบัติ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ร่วมวางแผน โดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในทางเลือกที่จะใช้ปฏิบัติ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมร่วมปฏิบัติ โดยการให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกิจกรรม แผนงาน โครงการ หรือนโยบายที่วางแผนไว้ ร่วมติดตามและประเมินผล โดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม ประเมิน และร่วมบำรุงรักษาโครงการหรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติไปแล้วให้เกิดประโยชน์ตลอดไป^{๒๓}

^{๒๒} สุจินต์ ดาววีระกุล, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๒๗, บทคัดย่อ.

^{๒๓} ปรัชญา เวสารัชช. รายงานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. (กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๘.), บทคัดย่อ.

สรุปได้ว่า สาเหตุที่ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือทางราชการเกิดจากการไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่ราชการ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีมากที่สุด เมื่อความสัมพันธ์โดยส่วนตัว หรือมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ โดยตรง การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นไปในลักษณะการมีส่วนร่วมทางความคิด การตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล

สมเกียรติ วรรณศิริวิไล ได้ศึกษาพบว่า “พฤติกรรมการเสพยาเสพติดกับสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือนของชาวเขาเผ่าม้ง บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างการดำเนินการของโครงการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันการใช้สารเสพติดในชุมชนชาวเขา ดำเนินการโดยคณะแพทยศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่ารายได้เฉลี่ยของครัวเรือนที่ติดยาเสพติด มีรายได้ประมาณ ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท/ปี แต่รายจ่ายในการเสพยาโรอิน โดยเฉลี่ยวันละ ๑๕.๘ บาท/ครัวเรือน จะเห็นได้ว่าในแต่ละครัวเรือนต้องสูญเสียเงินเป็นจำนวนมาก และส่วนใหญ่ของผู้ติดยาเสพติดอายุระหว่าง ๓๑-๔๕ ปี ซึ่งเป็นวัยทำงาน

จากการที่ผู้ติดยาเสพติดต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก ได้ก่อให้เกิดปัญหาภายในชุมชน เช่น ปัญหาในครอบครัว การหย่าร้าง การลักขโมย และกลุ่มเสี่ยงเริ่มเป็นกลุ่มเยาวชน จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จึงมีส่วนในการผลักดันให้ผู้นำชุมชน(ผู้นำทางการและผู้นำตามธรรมชาติ) เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง องค์กรชุมชนที่มีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านแม่สาใหม่ ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน สมเกียรติให้ข้อเสนอแนะว่าในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรดำเนินการทุกมาตรการอย่างสอดคล้องประสานกันและประเด็นสำคัญ คือ ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด โดยมีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ และการใช้อำนาจรัฐหนุนช่วยขององค์กรชุมชนในการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดในชุมชน

ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ได้แสดงถึงกระบวนการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่มีความสัมพันธ์กับระบบการผลิตและเศรษฐกิจของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป และก่อให้เกิดผลกระทบต่อโครงสร้างของครอบครัวและสังคม สถานการณ์ยาเสพติดในชุมชนที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงเป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นจุดเริ่มต้นของผู้นำและองค์กรชุมชน เกิดความตระหนักเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด”^{๒๔}

^{๒๔}สมเกียรติ วรรณศิริวิไล, “พฤติกรรมการเสพยาเสพติดกับสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือนของชาวเขาเผ่าม้ง บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๓๘, บทคัดย่อ.

วุฒิพงษ์ เหล่าจุมพล ได้วิเคราะห์นโยบายเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูงในประเทศไทย ได้สรุปผลการศึกษาศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเสพติดบนพื้นที่สูงไว้หลายประการ ในส่วนของสภาพโครงสร้างของปัญหาเสพติดบนพื้นที่สูง สรุปว่ามีโครงสร้างที่ซับซ้อน ทั้งในด้านของคนที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง ตัวยาเสพติดและปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องและได้จำแนกโครงสร้างออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑. ปัญหาด้านตัวยาเสพติด (Supply Side) ประกอบด้วย ปัญหาการปลูกพืชเสพติด (ฝิ่น กัญชา) ปัญหาการผลิตและการค้ายาเสพติด ปัญหาการแปรรูปยาเสพติด ปัญหาการลำเลียงยาเสพติด จากภายนอกประเทศ

๒. ปัญหาด้านการใช้หรือเสพยาเสพติด (Demand Side) การเสพที่เกี่ยวข้องกับประเพณี และวัฒนธรรมการเสพที่ไม่เกี่ยวข้องกัประเพณีและวัฒนธรรม

ปัญหาดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ และเป็นเชิงพลวัต (Systems Dynamics) ดังนั้น การควบคุมปัญหาเสพติดบนพื้นที่สูง จำเป็นที่จะต้องควบคุมปัญหาต่าง ๆ ในทุก ๆ ลักษณะปัญหา ควบคู่กันไปในทุก ๆ พื้นที่ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในส่วนของการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดบนพื้นที่สูงนั้น จากการศึกษาพบว่ากลไกการกำหนดนโยบาย ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา มีบทบาทหน้าที่ค่อนข้างจำกัด นโยบายส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดย คณะรัฐมนตรี รวมทั้งส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การแก้ไขปัญหาดำเนินการเฉพาะพื้นที่ยังไม่ครอบคลุมและรอบด้าน ทั้งยังขาดการวิเคราะห์นโยบายและมาตรการที่จะนำมาใช้เฉพาะ กลุ่มเป้าหมายและเฉพาะพื้นที่ วุฒิพงษ์ฯ ให้แนวทางเลือกในการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมหลายประเด็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับองค์กรชุมชนก็คือ การเสนอให้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยอยู่บนพื้นฐานของความพอดีและสัมพันธ์อย่างเหมาะสมกับระบบนิเวศน์ โดยแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ร่วมกับการปลูกฝังจิตสำนึกของกลุ่มประชากรและชุมชนบนพื้นที่สูงให้เกิดความตระหนักใน ความสำคัญของปัญหาเสพติดในลักษณะที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิต และกำหนด มาตรการแก้ปัญหาคที่ครอบคลุมในทุก ๆ ลักษณะสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ การป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด นอกจากจะพิจารณาถึงสภาพโครงสร้างของปัญหาและมาตรการแก้ไขอย่างรอบ ด้านแล้ว ประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่ง คือ องค์กรชุมชนจะต้องมีความตระหนักและมีจิตสำนึก

และถือว่าปัญหายาเสพติดเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาในชุมชน ชุมชนจึงจะมีศักยภาพในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องได้^{๒๔}

เอนก นาคะบุตร ทำการศึกษาเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยองค์กรชุมชน (The Prevention and the Solving of Narcotic Drug Problem by Community Organization) ได้ลำดับขั้นตอนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยองค์กรชุมชนไว้ ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การริเริ่มของผู้นำชุมชนในการแสดงบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยผู้นำต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ดี มีความเข้าใจกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน มีความเข้าใจทั้งวัฒนธรรมเดิมของชุมชน และวัฒนธรรมคนพื้นราบเข้าใจธรรมชาติของผู้เสพติด และผู้นำ/ผู้ก่อการนี้เป็นผู้ที่ยอมรับของสมาชิกในชุมชน

๒. แสวงหาแนวร่วม ผู้นำ/ผู้ก่อการ จะทำการสร้างความเข้าใจต่อสภาพปัญหายาเสพติดที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่ กลุ่มเป้าหมายที่ผู้นำเข้าไปสัมผัส จะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่พร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายา วิธีการสร้างแนวร่วมขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และเงื่อนไขของชุมชน ประการสำคัญก็คือ

๓. การขยายความคิดและชี้ให้ชุมชนเห็นปัญหา หลังจากที่เกิดกลุ่มย่อยที่มีความตระหนักต่อปัญหายาเสพติด กลุ่มนี้จะมีความตั้งใจอย่างแรงกล้าที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในชุมชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ชี้ให้ชุมชนเห็นภัยของยาเสพติดที่จะเกิดขึ้นทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน

๔. จัดตั้งองค์กรและกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนตลอดจนดำเนินการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดในชุมชน จากการดำเนินการของกลุ่มย่อยอย่างต่อเนื่องและชุมชนทั้งชุมชนเกิดความตระหนักและรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด เฉพาะชุมชน ตกลงร่วมกันให้มีกฎระเบียบของหมู่บ้าน ตลอดจนกลไกในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะ เมื่อชุมชนได้ดำเนินการมาถึงระดับนี้ ชุมชนจะมีกิจกรรมเพื่อลดปัญหายาเสพติด เช่น การป้องกัน การบำบัดรักษา การฟื้นฟู และดำเนินการเองทั้งสิ้น เอนกฯ ได้ให้ความสำคัญต่อผู้นำ/ผู้ก่อการ ตลอดจนองค์กรชุมชนต่าง ๆ ที่ล้วนมีความตระหนักต่อปัญหายาเสพติด คือการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหายาของชุมชน ระบบคิดและการใช้กลไกของชุมชนเดิมที่มีอยู่ เช่น ระบบเครือญาติ ระบบความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี การแก้ไขปัญหายาโดยยึดแนวทางสันติวิธี และสิ่ง

^{๒๔} วุฒิพงษ์ เหล่าจุมพล, “การวิเคราะห์นโยบายเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูงในประเทศไทย”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๓๖, บทคัดย่อ.

สำคัญเป็นการดำเนินการโดยชุมชนเอง (Empowerment) โดยอาศัยเงื่อนไขและกิจการของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นองค์กร รัฐบาล หรือโครงการต่าง ๆ ที่จะเข้าไปให้การสนับสนุน และได้เสนอให้มีการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ให้มีความเข้าใจในทุกด้านของชุมชนเป้าหมายก่อน และวิเคราะห์จำแนกภารกิจและหรือกิจกรรมว่า ภารกิจใดที่รัฐและหรือโครงการ ควรเข้าไปเสริมภารกิจใดที่ต้องสนับสนุนให้ชุมชนดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมได้ให้ภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดบนพื้นที่สูงโดยองค์กรชุมชน เป็นภาพของการประสานความร่วมมือภายในชุมชนเอง และความร่วมมือของส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนองค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนเองยังมีความต้องการให้รัฐเข้าร่วมแก้ไข เช่น การใช้อำนาจรัฐ ในมาตรการป้องกันปราบปรามผู้จำหน่ายยาเสพติด การขอบริการด้านสาธารณสุข การเสริมสร้างให้ชุมชนมีศักยภาพ มีระบบคิด ระบบการตัดสินใจที่ดี จะเป็นแนวทางหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป^{๒๖}

ธานิต รัตนทวี “ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะคติของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในจังหวัดกำแพงเพชร การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐนำมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดผู้ติดยาเสพติด เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดต่อมาตรการของรัฐในด้านการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลของการนำมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปใช้ปฏิบัติ และเพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการและหาแนวทางในการแก้ไขการป้องกันปราบปรามยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ปัจจัยกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีความครบถ้วนพอสมควรแล้ว แต่อาจขาดในบางเรื่อง ส่วนในเรื่องการนำกฎหมายไปบังคับใช้ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยหลายอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายและขั้นตอนปฏิบัติอย่างแท้จริง อีกทั้งขั้นตอนในการปฏิบัติมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ค่าใช้จ่ายการประสานงานทั้งระดับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ กลุ่มผู้มีอิทธิพลทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น จึงทำให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไม่ได้ผลเท่าที่ควร โดยสามารถปราบปรามได้เฉพาะผู้ค้าและผู้เสพรายย่อยเท่านั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จึงมีความคิดมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะยาบ้าทั้งนี้การซื้อขายง่าย ผลิตได้ง่าย ต้นทุนต่ำ กำไร

^{๒๖} เอนก นาคะบุตร, การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยองค์กรชุมชน, (กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๗), (อัดสำเนา).

มาก จึงทำให้เกิดการผลิตและแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางสำหรับด้านนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้นมีความชัดเจนดี แต่ปัญหาอยู่ที่การปฏิบัติเพราะมีปัญหาหลายประการ คือ ขาดการประสานนโยบายและแผน ขาดการประสาน ขาดงบประมาณ ขาดกลยุทธ์ในการดำเนินงาน และปัญหาการดำเนินคดีมีความยุ่งยากซับซ้อน ส่วนแนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้ให้สัมภาษณ์มีข้อเสนอว่า ต้องสืบสวนติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาลงโทษอย่างเด็ดขาด ตัวยาเสพติดต้องสกัดกั้นปราบปรามทำลายอย่างแท้จริง และทรัพย์สินที่ใช้หรือได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องริบมาให้หมด โดยใช้มาตรการปราบปรามการฟอกเงิน”^{๒๗}

จุลจรัส ลิ้มถาวร “ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจประสบความสำเร็จ ผลของการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามแผนแม่บทกรมตำรวจ ปัจจัยด้านบุคคลในท้องถิ่น ประกอบด้วย ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ กลุ่มนักการเมือง และนักธุรกิจ ซึ่งส่งผลดีต่อการดำเนินงานปราบปรามยาบ้า ด้านผลการดำเนินการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปี ๒๕๓๕-๒๕๔๐ พบว่า มีประสิทธิภาพในการปราบปราม แต่ปัญหาการผลิตและการค้ายังคงมีอยู่เพราะมีกลุ่มผู้ค้าใหม่เกิดขึ้นตลอดเวลา ประการสำคัญพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เข้าไปมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการค้ายาบ้าอีกด้วยและบางรายเป็นผู้ค้าเอง ส่วนปัญหาและอุปสรรคนั้นจะเกิดขึ้นจากการขาดงบประมาณ กำลังคน อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะที่จะใช้ในการปราบปราม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดการประสานงานกัน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นต่อแนวทางการแก้ไขว่า ไม่ควรให้มีการประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย และศาลไม่ควรใช้ดุลยพินิจลดหย่อนผ่อนโทษด้วย ควรทำให้กฎหมายมีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง เด็ดขาด และรัฐบาลผู้เกี่ยวข้องควรเข้ามาดูแลและให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาย่างใกล้ชิดและจริงจัง”^{๒๘}

^{๒๗} สานิต ธนทวี, “ทัศนะของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๐, บทคัดย่อ.

^{๒๘} จุลจรัส ลิ้มถาวร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : กรณีศึกษาจังหวัดลำพูน”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๑, บทคัดย่อ.

ญาณพล ยังยืน “ได้ศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมพื้นฐาน กับสภาพทางร่างกายของกรุงเทพมหานคร (ฝั่งพระนคร) พบว่าคดีประเภทการค้าประเวณี มีความสัมพันธ์กับการใช้ที่ดินประเภทก่อนข้างต่ำ ซึ่งหมายความว่าคดีประเภทการค้าประเวณี จะกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วไปของกรุงเทพมหานคร แสดงว่าไม่ได้มีการจัดระเบียบหรือควบคุม ในเรื่องนี้ นอกจากนี้ จากการศึกษาดังกล่าวยังพบว่า ยังมีได้มีการวางแผนในเรื่องการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับการขยายตัวของเมืองเริ่มแผ่ออกไปถึง จะประสาน กับปัญหาการเพิ่มขึ้นของคดีอาชญากรรมอย่างมากมาย ผิดปกติจากเขตภูธรโดยทั่ว ๆ ไป โดยมี ลักษณะคล้ายคลึงกับเขตนครบาล ที่เป็นเช่นนี้เพราะมิได้มีการวางแผนในด้านการป้องกัน อาชญากรรมพื้นฐานให้สอดคล้องกับทิศทางการขยายตัวของเมืองสำหรับในฝั่งธนบุรี นั้น”^{๒๕}

ณรงค์ บำรุงรัตน์ “ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสายตรวจกับการป้องกันอาชญากรรม เฉพาะเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีจุดประสงค์ในการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่สายตรวจให้ความ คุ่มครอง และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินยังไม่เพียงพอกับภารกิจ และความรับผิดชอบ ทั้งนี้เพราะปริมาณของการจัดสายตรวจมีไม่เพียงพอ สืบเนื่องจากกำลังตำรวจต้องไปประจำหน่วย งานธุรการ และการเฝ้าสถานที่ และผลการศึกษายังพบว่า แม้แผนของกรมตำรวจจะออกมาเช่นไร อุปสรรคปัญหาเกี่ยวกับการขาดกำลังพล เครื่องมือ เครื่องใช้ งบประมาณมีอย่างจำกัด หากเป็น เช่นนี้ และไม่มีภาระแก้ไข งานป้องกันปราบปรามก็จะไม่ได้ผลเท่าที่ควร นอกจากนี้จะต้องมีการ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่สายตรวจให้มีประสิทธิภาพ”^{๒๖}

บำรุง เกิดดี “ได้ศึกษาเรื่อง ทิศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานตาม โครงการ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่อการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการตำรวจภูธร ๓ ซึ่งให้เห็นว่า โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความสำคัญในแง่การแสวงหาความร่วมมือระหว่าง ประชาชนกับตำรวจ โดยเฉพาะความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน และทัศนคติของเจ้าหน้าที่ ตำรวจระดับผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานตาม โครงการชุมชนสัมพันธ์ต่อการ

^{๒๕} ญาณพล ยังยืน, “การศึกษาทางด้านนิเวศวิทยาเพื่อวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขต กรุงเทพมหานคร”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๒๕, บทคัดย่อ.

^{๒๖} ณรงค์ บำรุงรัตน์, “การจัดสายตรวจกับการป้องกันอาชญากรรม”, การศึกษาค้นคว้าแบบ อิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๓๕, บทคัดย่อ.

ป้องกันอาชญากรรม พบว่า โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ช่วยให้ตำรวจได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนจากประชาชนในการปฏิบัติงานของตำรวจ”^{๑๑}

พงษ์สวัสดิ์ กัณฑ์สิทธิ์ กล่าวว่า “ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรตำบล ช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓ กลุ่ม ได้แก่ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เจ้าหน้าที่ตำรวจ ประชาชนในเขตพื้นที่ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง ๓ กลุ่ม เห็นด้วยว่าบทบาทของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมสามารถสนับสนุนการปฏิบัติ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมสามารถแจ้งข้อมูลเบาะแสเกี่ยวกับอาชญากรรม แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ จนเกิดผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ กลุ่มสมาชิกแจ้งข่าวมีความศรัทธาต่อองค์กรตำรวจ สมัคใจ และ เสียสละเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน และกลุ่มประชาชนมีความ คิดเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสังเกตการณ์หรือสอดส่องพฤติกรรมที่ผิดสังเกต กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๓ กลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องเกี่ยวกับสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมจะต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์ ที่มีชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และมีความคิดเห็นด้วยกับการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และมีความคิดเห็น ด้วยอย่างยิ่งต่อโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมควรขยายให้ครอบคลุมแหล่งชุมชนในพื้นที่ รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลช้างเผือก

สำหรับปัญหาและอุปสรรค พบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมไม่ได้รับสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น วิทยุสื่อสาร น้ำมันเชื้อเพลิงและขาดทักษะความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อเสนอแนะควรมีการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมให้ ประชาชน มีความสนใจเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกมากขึ้น และควรเปิดหลักสูตรฝึกอบรมภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติงาน และการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการแก่สมาชิกแจ้งข่าว

^{๑๑} บำรุง เกิดดี, “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ต่อการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกองบัญชาการตำรวจภูธร ๓”, การศึกษาค้นคว้าแบบ อิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๓๕, บทคัดย่อ.

อาชญากรรม เพื่อสร้างขวัญ และกำลังใจสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น”^{๓๒}

รัชชาติ ราชกิจ ได้ศึกษาเรื่อง การสัมฤทธิ์ผลของการขยายกองกำลังการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นตำรวจภูธรจังหวัดเขต พบว่า “มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินผลเกี่ยวกับการขยาย กองกำลังการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นกองกำลังการตำรวจภูธรจังหวัดเขต เพื่อประโยชน์ ในด้านการอำนวยความสะดวก และบริการประชาชน ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนว่า ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น ส่งผลให้การรักษาความสงบเรียบร้อยดีขึ้น การปฏิบัติราชการก็ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด แต่กลับให้ผลดีขึ้น นั้นย่อมหมายความว่า เมื่อมีการแบ่งเขต แล้วก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการอำนวยความสะดวก และบริการประชาชน ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหวังของกรมตำรวจ”^{๓๓}

วชิระ ขอบแต่่ง “ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาด้านนิเวศวิทยา เพื่อการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ก็สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับเขตพระนคร โดยสรุป กรุงเทพมหานครยังมีปัญหาในด้านการใช้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสม และขาดการจัดระเบียบ เป็นอย่างมาก กล่าวอีกนัยหนึ่ง กรุงเทพมหานครยังขาดการจัดการระบบผังเมืองที่ดี ดังนั้น จึงไม่เป็นที่สงสัยเลยว่ายังมีได้มีการนำประโยชน์จากการวางผังเมืองมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานครแต่ประการใด”^{๓๔}

สมพล อัครเดโชชัย “ได้ศึกษาเรื่อง ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตอำเภอเมืองลำปาง พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามตอบว่า เมื่อพบอาชญากรรมแล้วอาจเข้าไปให้ความช่วยเหลือ สำหรับความร่วมมือของประชาชนในการ

^{๓๒}พงษ์สวัสดิ์ กัณษะสิทธิ์, “บทบาทของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจ : ศึกษากรณีสถานีตำรวจภูธรตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๔, บทคัดย่อ.

^{๓๓}รัชชาติ ราชกิจ, “การสัมฤทธิ์ผลของการขยายกองกำลังการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นตำรวจภูธรจังหวัดเขต”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๓๕, บทคัดย่อ.

^{๓๔}วชิระ ขอบแต่่ง, “การศึกษาด้านนิเวศวิทยาเพื่อวางแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ผังเมืองมหาดบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๒๕, บทคัดย่อ.

ป้องกันอาชญากรรมเท่าที่ผ่านมามีดังนี้ เคยแนะนำเพื่อนบ้านในการป้องกันโจรผู้ร้าย เคยให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการจับคนร้ายซึ่งกระทำผิด เคยแจ้งเจ้าหน้าที่ถึงเบาะแสของผู้กระทำผิด กฎหมายบ้านเมือง เคยถูกเรียกตัวไปเป็นพยานที่ศาล เคยแจ้งเจ้าหน้าที่ถึงเหตุการณ์ที่เชื่อว่าจะก่ออาชญากรรม

วิธีการที่ประชาชนใช้ในการป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ ติดตั้งแสงสว่างไฟฟ้ารอบบ้าน สร้างบ้านที่มีรั้วรอบขอบชิด การเลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าบ้าน มีอาวุธปืนเพื่อป้องกันทรัพย์สิน การติดตั้งสัญญาณเตือนภัยในบ้าน การจ้างคนเฝ้าบ้าน”^{๓๕}

อรรถกิจ กรณ์ทอง “ได้ ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดระบบสายตรวจ : ศึกษากรณี สถานีตำรวจภูธรตำบลภูพิงคราชนิเวศน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดระบบสายตรวจ ศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจต่อการจัดระบบสายตรวจเพื่อแสวงหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคในการจัดสายตรวจ และเพื่อหารูปแบบในการจัดสายตรวจที่เหมาะสมกับความพึงพอใจของประชาชน ผลการศึกษาพบว่าการจัดระบบสายตรวจของสถานีตำรวจภูธรภูพิงคราชนิเวศน์ มีความเหมาะสมดีแล้วประชาชนมีความรู้สึกอบอุ่นใจปลอดภัย อย่างไรก็ตามนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรควรร่วมตรวจเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม สายตรวจต้องเข้าระงับเหตุทันทีที่ได้รับแจ้ง สายตรวจควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อย และพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ควรมีการหยุดรถเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารสอบถามสารทุกข์สุขดิบ และเยี่ยมเยียนประชาชน ควรมีการตรวจตามสถานที่ที่มีความสำคัญ เช่น ธนาคาร ร้านทอง สถานทูต ตู้เอทีเอ็ม ห้างสรรพสินค้าและในช่วงเวลาที่มีอาชญากรรมเกิดขึ้นหนาแน่นตามนาฬิกาเวลาของสถานีตำรวจนั้นๆ”^{๓๖}

ธนสาร พลายน้อย “ได้ศึกษาถึงความร่วมมือของประชาชนในการควบคุมอาชญากรรมตามเมืองใหญ่ ๆ ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งพบว่า มีหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ มากมายที่เข้ามามีส่วนร่วมกับการป้องกัน ควบคุมอาชญากรรมเพื่อความปลอดภัย ซึ่งพบว่า ความร่วมมือของประชาชนใน

^{๓๕}สมพล อัครเดโชชัย, “ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๓๕, บทคัดย่อ.

^{๓๖}อรรถกิจ กรณ์ทอง, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดระบบสายตรวจ : ศึกษากรณีสถานีตำรวจตำบลภูพิงคราชนิเวศน์”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๓๕, บทคัดย่อ.

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่สำคัญมากก็คือความร่วมมือกับตำรวจ กิจกรรมที่เป็นกิจกรรมที่ดำเนินไปอย่างมีแผน หรือมีโครงการและโครงการที่จัดตั้งขึ้นมีทั้ง โครงการที่ตำรวจดำเนินการเองทั้งหมด และโครงการที่ประชาชนดำเนินการ โดยมีตำรวจเข้ามาให้ความร่วมมือ ในประเทศสหรัฐอเมริกา โครงการที่ตำรวจดำเนินการอาทิ สภาควบคุมอาชญากรรม โดยความร่วมมือของตำรวจ และประชาชน (Police Citizen Crime Councils) ซึ่งมีอยู่ในนครนิวยอร์ก, เมืองเดตัน (Dayton) รัฐโอไฮโอ, เมืองดัลลัส (Dallas) รัฐเท็กซัส, เมืองวิมิ วาเลย์ (Simi Valley) รัฐแคลิฟอร์เนีย เป็นต้น โครงการเหล่านี้ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกันในการต่อต้านอาชญากรรมของชุมชนสภา เช่นนี้มักจะจัดตั้งขึ้น ในหมู่พวกที่ไม่ใช่พวกผิวขาวเสียเป็นส่วนใหญ่ มีส่วนส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจตำรวจดีขึ้น และร่วมมือกับตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างได้ผล^{๓๖}

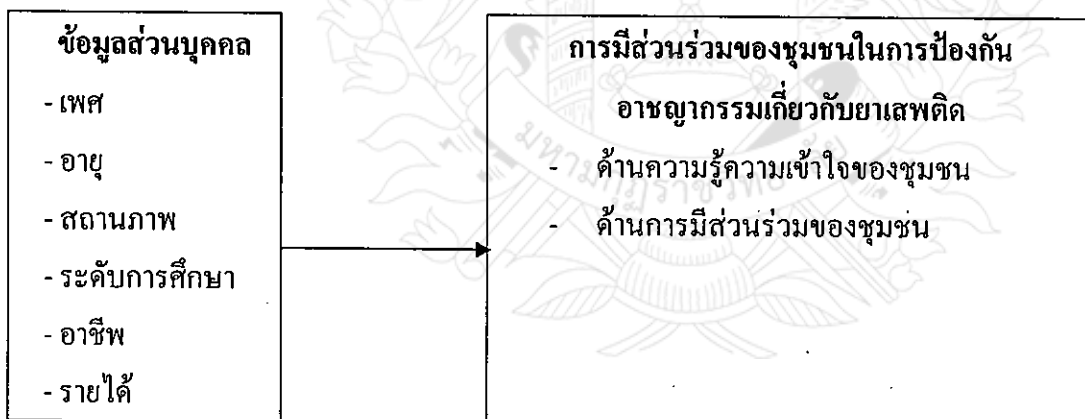
๒.๕ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิ้ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปรพื้นฐาน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

^{๓๖} ธารสา พลายโต, “ความร่วมมือระหว่างตำรวจท้องถิ่นกับยามหมู่บ้านจัดสรรในการรักษาความปลอดภัย ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”, การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๓๖, บทคัดย่อ.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามรายละเอียด ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากรที่เป็นสมาชิกตำรวจชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ คือ ตำบลหนองหอย ๑๘ คน ตำบลหนองป่าครั่ง ๑๗ คน ตำบลท่าศาลา ๒๐ คน ตำบลฟ้าฮ่าม ๑๘ คน ตำบล รวมทั้งสิ้นจำนวน ๗๓ คน^๑

๒. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่เป็นสมาชิกตำรวจชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๗๓ คนโดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษา ค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา และแบ่งข้อคำถามออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามด้านความรู้ความเข้าใจของชุมชน

^๑บรรยายสรุปสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง พ.ศ. ๒๕๔๘, (อัครดาเนนา).

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ มีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ ๔ เป็นคำถามปลายเปิด (Open - Ended) ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นที่กำหนดไว้

๓.๓ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญแนะนำ จึงได้นำไปทดสอบ (try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน ๒๐ ชุด

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ขอความร่วมมือจาก สมาชิกตำรวจชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ การเก็บและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน ๑๓ คนผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมได้ตามรายละเอียดดังนี้

๑. ข้อมูลปฐมภูมิ คือ ทำการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม จากสมาชิกตำรวจชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๒. ข้อมูลทุติยภูมิ คือ การศึกษาจากเอกสารงานวิจัย บทความวิชาการ เอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้อง

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS(Statistical package for social sciences) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมด้านยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

อนึ่ง การให้คะแนนคำตอบในแบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ๕ ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

- ๑ หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด
- ๒ หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย
- ๓ หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง
- ๔ หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

๕ หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

การพิจารณาค่าระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับ ยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรแม่เปิง อยู่ในระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ - ๑.๘๐ หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๘๑ - ๒.๖๐ หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๖๑ - ๓.๔๐ หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๔๑ - ๔.๒๐ หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๒๑ - ๕.๐๐ หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงกว้างระหว่างระดับเท่ากับ ๐.๘๐ คือ

$$\text{ช่วงกว้างระหว่างระดับ (Range)} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{๕ - ๑}{๕} = ๐.๘๐$$

แสดงสูตรสมการที่นำมาใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{โดยใช้สูตร } p = \frac{n \times 100}{N}$$

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยด้วย

$$\text{สูตรค่าเฉลี่ยเลขคณิต } \bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

และสูตรค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(x_1 - x_2)^2}{n - 1}}$$

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน ๗๓ ชุด ได้รวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

- ๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของชุมชน
- ๔.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ๔.๔ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ

๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ ๑ แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๖๑	๘๓.๖
หญิง	๑๒	๑๖.๔
รวม	๗๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๑ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง คือ เป็นเพศชาย จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๖, และเป็นเพศหญิง จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔

ตารางที่ ๒ แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุระหว่าง ๑๘-๒๐ ปี	๑๘	๒๔.๖
อายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี	๒๕	๓๔.๒
อายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี	๒๑	๒๘.๘
อายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี	๘	๑๑.๐
อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป	๑	๑.๓
รวม	๗๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๒ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๒, รองลงมาคืออายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๙, มีอายุระหว่าง ๑๙-๒๐ ปี จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓, มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐, และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป มี ๑ คนคิดเป็นร้อยละ ๑.๓

ตารางที่ ๓ แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	๑๗	๒๓.๓
สมรสแล้ว	๕๖	๗๖.๗
รวม	๗๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๓ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สมรสแล้ว จำนวน ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๗ โสด จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓

ตารางที่ ๔ แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	๑๒	๑๖.๔
มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๕	๒๖.๐
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒๔	๓๓.๐
อนุปริญญา	๕	๑๒.๓
ปริญญาตรี	๘	๑๑.๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๑	๑.๓
รวม	๗๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๐, รองลงมาคือมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐, มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔, มีการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน ๕ คนคิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓, มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๘ คนคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐, และกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุดจำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓

ตารางที่ ๕ แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้างทั่วไป	๒๓	๓๑.๕
ธุรกิจส่วนตัว	๒๑	๒๘.๘
ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	๑๓	๑๗.๕
พนักงานเอกชน	๕	๑๒.๓
อื่น ๆ	๗	๙.๕
รวม	๗๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๕ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕, รองลงมามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘, อาชีพข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕, อาชีพพนักงานเอกชน จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓, และ กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๕

ตารางที่ ๖ แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๒๐	๒๗.๓
ตั้งแต่ ๕,๐๐๐ - ๗,๕๐๐ บาท	๔๐	๕๕.๐
ตั้งแต่ ๗,๕๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท	๘	๑๑.๐
ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑-๑๒,๕๐๐ บาท	๓	๔.๐
ตั้งแต่ ๑๒,๕๐๑ บาท ขึ้นไป	๒	๒.๗
รวม	๗๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๖ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๕,๐๐๐- ๗,๕๐๐ บาท จำนวน ๔๐ น คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐, รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๓, รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๗,๕๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐, รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑ - ๑๒,๕๐๐ บาท จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐, และ รายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ ๑๒,๕๐๑ บาท ขึ้นไป มี ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของชุมชน

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลการรับทราบการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด

การรับทราบการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	๖๔	๘๗.๗
ไม่ทราบ	๕	๑๒.๓
รวม	๗๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลการรับทราบการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ทราบจำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๗, และที่ไม่ทราบจำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลการรับทราบการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดจากแหล่งข้อมูลใด

รับทราบจากแหล่งข้อมูลใด	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	๑๐	๑๓.๗
วิทยุ	๑๘	๒๔.๗
แผ่นพับ/ใบปลิว	๖	๘.๒
ป้ายประชาสัมพันธ์	๑๒	๑๖.๔
ไม่ตอบ	๔	๕.๕
หนังสือพิมพ์	๕	๖.๘
เพื่อนบ้านบอกต่อ	๑๔	๑๙.๑
อื่นๆ	๔	๕.๕
รวม	๗๓	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของชุมชน

ความเข้าใจของชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
เข้าใจ	๖๑	๘๓.๖
ไม่เข้าใจ	๕	๑๒.๓
ไม่ตอบ	๓	๔.๑
รวม	๗๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลความรู้ความเข้าใจของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เข้าใจ จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๖, ไม่เข้าใจ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓, และที่ไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๑

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการเข้าไปมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด

เคยเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
เคย	๔๕	๖๑.๑
ไม่เคย	๑๔	๑๘.๒
ไม่ตอบแบบสอบถาม	๑๐	๑๓.๗
รวม	๗๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการเข้าไปมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่เคยเข้าไปมีส่วนร่วม จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๑, ที่ไม่เคยเข้าไปมีส่วนร่วม จำนวน ๑๔ คน ๑๘.๒, และที่ไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๐ คนคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗

๔.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตารางที่ ๑๑ แสดงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม เกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมเกี่ยวกับ ยาเสพติด	ผลของการมีส่วนร่วม					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		๕ มาก ที่สุด	๔ มาก	๓ ปาน กลาง	๒ น้อย	๑. น้อย ที่สุด			
๑	ท่านแจ้งเหตุกับตำรวจ ทันทีเมื่อพบเบาะแสผู้ ที่เกี่ยวข้องยาเสพติด	๔๕	๒๗	๑	-	-	๔.๖๑	๐.๕๒	มาก ที่สุด
๒	เมื่อพบบุคคลที่ เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ท่านจะหาข้อมูล เพิ่มเติม	๒๔	๓๓	๖	๘	๒	๓.๕๘	๑.๐๑	มาก
๓	ท่านสามารถจดจำตำ หนิรูปพรรณการแต่ง กายของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ข้องยาเสพติด ได้ดี	๒๘	๓๕	๔	๑	-	๔.๓๐	๐.๖๔	มาก ที่สุด
๔	ท่านมีความสะดวก รวดเร็วในการแจ้งเบาะ แสให้ตำรวจ	๔๔	๒๕	๓	-	๑	๔.๕๖	๐.๖๒	มาก ที่สุด
๕	ท่านต้องการให้ตำรวจ ใช้มาตรการเด็ดขาดกับ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด	๒๖	๓๑	๑๓	๒	๑	๔.๐๕	๐.๘๕	มาก
๖	ท่านไม่แน่ใจเรื่องความ ปลอดภัยในหากให้ ความร่วมมือกับตำรวจ	๒๐	๓๕	๑๑	๓	-	๔.๐๖	๐.๗๕	มาก

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมเกี่ยวกับ ยาเสพติด	ผลของการมีส่วนร่วม					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		๕ มาก ที่สุด	๔ มาก	๓ ปาน กลาง	๒ น้อย	๑ น้อย ที่สุด			
๗	ท่านเชื่อว่าความลับจะ รั่วไหลหากแจ้ง เบาะแสให้ตำรวจ	๑๐	๑๒	๑๑	๓๒	๘	๒.๗๖	๑.๒๓	ปาน กลาง
๘	ท่านคิดว่าตำรวจมี ความสัมพันธ์กันกับผู้ ที่เกี่ยวข้องยาเสพติด	๓๑	๓๖	๔	๒	-	๔.๓๒	๐.๖๘	มาก ที่สุด
๙	เป็นหน้าที่ของตำรวจ ฝ่ายเดียวในการ ป้องกันปราบปราม ยาเสพติด	๓๗	๓๓	๒	๑	-	๔.๔๗	๐.๕๘	มาก ที่สุด
๑๐	เป็นหน้าที่ของทุกคน ในชุมชนที่จะช่วยกัน สอดส่องดูแลให้ ชุมชนปราศจาก ยาเสพติด	๓๐	๔๑	๒	-	-	๔.๓๙	๐.๕๔	มาก ที่สุด
๑๑	ข่าวสารจากท่านช่วย ให้ตำรวจมีข้อมูลใน การป้องกัน อาชญากรรมเกี่ยวกับ ยาเสพติด	๒๖	๓๙	๖	๑	๑	๔.๒๐	๐.๗๔	มาก
๑๒	โครงการตำรวจชุมชน ช่วยในการป้องกัน อาชญากรรมเกี่ยวกับ ยาเสพติดในชุมชน ได้ผลดี	๑๘	๔๓	๘	๓	๑	๔.๐๖	๐.๗๕	มาก

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมเกี่ยวกับ ยาเสพติด	ผลของการมีส่วนร่วม					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		๕ มาก ที่สุด	๔ มาก	๓ ปาน กลาง	๒ น้อย	๑ น้อย ที่สุด			
๑๓	ท่านหรือคนใน ครัวเรือนได้เข้าร่วม โครงการสำรวจชุมชน	๒๘	๔๑	๓	๑๔	-	๔.๓๑	๐.๖๑	มาก ที่สุด
๑๔	โครงการสมาชิกแจ้ง ข่าวอาชญากรรมช่วย ในการป้องกัน ยาเสพติดในชุมชน	๒๐	๔๖	๖	๑	-	๔.๑๘	๐.๖๑	มาก
๑๕	ท่านหรือคนใน ครัวเรือนได้เข้าร่วม โครงการสมาชิกแจ้ง ข่าวอาชญากรรม	๒๐	๔๖	๕	๑	๑	๔.๑๖	๐.๖๖	มาก
๑๖	โครงการสำรวจชุมชน ทำให้ชุมชนเข้าใจ บทบาทและหน้าที่ ของตำรวจ	๑๗	๔๖	๗	๒	๑	๔.๐๖	๐.๗๑	มาก
๑๗	การที่ประชาชนแจ้ง ข่าวช่วยทำให้ อาชญากรรมลดลง	๒๖	๓๕	๖	๑	๑	๔.๒๑	๐.๗๓	มาก ที่สุด
๑๘	ประชาชนได้รับความ คุ้มครองเมื่อแจ้งข่าว กับตำรวจ	๑๘	๓๗	๑๔	๓	๑	๓.๕๕	๐.๘๒	มาก
๑๙	การเอาใจใส่ดูแลบุตร หลานของตนเป็นการ ป้องกันยาเสพติดที่ดี	๒๑	๔๔	๗	-	๑	๔.๑๗	๐.๖๔	มาก

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรมเกี่ยวกับ ยาเสพติด	ผลของการมีส่วนร่วม					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
		๕ มาก ที่สุด	๔ มาก	๓ ปาน กลาง	๒ น้อย	๑ น้อย ที่สุด			
๒๐	สิ่งแวดล้อมในชุมชน สุ่มเสี่ยงที่ทำให้ชุมชน เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	๑๑	๒๔	๑๕	๒๑	๒	๓.๒๘	๑.๑๓	มาก
๒๑	ท่านทราบเกี่ยวกับ โครงการคณะกรรมการ การติดตาม ตรวจสอบการทำงาน ของตำรวจ(กต.ตร.)	๓๑	๓๘	๓	๑	-	๔.๓๖	๐.๖๓	มาก ที่สุด
๒๒	โครงการ กต.ตร.ช่วย ทำให้ชุมชนติดตาม ตรวจสอบการทำงาน ของตำรวจมากขึ้น	๘	๑๒	๑๒	๓๔	๓	๒.๓๔	๑.๑๘	ปาน กลาง
๒๓	ท่านสนับสนุนให้คน ในครอบครัวท่านเป็น คณะกรรมการ กต.ตร.	๘	๒๔	๑๔	๒๔	๓	๓.๑๕	๑.๑๐	ปาน กลาง
๒๔	การประชาสัมพันธ์ ของชุดมวลชน สัมพันธ์ทำให้เข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติดดี	๑๐	๒๒	๒๓	๑๖	๒	๓.๒๘	๑.๐๔	ปาน กลาง
๒๕	การติดตั้งตู้แดงสาย ตรวจในชุมชนช่วย ป้องกันอาชญากรรม เกี่ยวกับยาเสพติดได้	๑๑	๒๖	๒๐	๑๕	๑	๓.๔๕	๑.๐๐	ปาน กลาง
	รวมเฉลี่ย						๒.๗๕	๐.๘๘	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๑๑ ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ตามระดับความคิดเห็น โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จำนวน ๑๐ ลำดับ ดังนี้

๑. ประชาชนแจ้งเหตุกับตำรวจเมื่อพบเหตุร้าย ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๑ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๕๒

๒. ประชาชนท่านมีความสะดวกรวดเร็วในการแจ้งเบาะแสให้ตำรวจทราบ ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๖ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๒

๓. เป็นหน้าที่ของตำรวจฝ่ายเดียวในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๗ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๕๘

๔. การติดตั้งตู้แดงสายตรวจในชุมชนช่วยป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดได้ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๕ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๕๔

๕. ประชาชนเห็นว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชนที่จะช่วยกันสอดส่องดูแลให้ชุมชนปราศจากยาเสพติด ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๖ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๓

๖. ประชาชนเห็นด้วยกับโครงการคณะกรรมการการติดตามตรวจสอบการทำงานของตำรวจ (กต.ตร.) ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๒ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๘

๗. ประชาชนเห็นว่าตำรวจอาจมีความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๑ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๑

๘. ประชาชนเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมเองหรือหรือสนับสนุนให้คนในครัวเรือนได้เข้าร่วมโครงการตำรวจชุมชน ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๐ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๔

๙. ประชาชนเห็นว่าโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมช่วยในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดในชุมชนได้ผลดี ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๑ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๓

๑๐. ประชาชนเห็นว่าท่านเชื่อว่าความลับจะรั่วไหลหากแจ้งเบาะแสให้ตำรวจทราบ ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๐ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๔

๔.๔ การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ

กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น โดยตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยให้เหตุผลประกอบ ดังนี้

๑. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์โครงการตำรวจชุมชนอย่างแพร่หลาย ครอบคลุมทุกสื่อ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ ป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ รวมไปถึงการที่ตำรวจเข้าไปประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ด้วยตนเอง

๒. ควรให้ความสำคัญกับการคัดเลือก บุคคลที่จะมาเป็นสมาชิกตำรวจชุมชนโดยคำนึงถึงความเหมาะสม มีความหลากหลาย เพศ อายุ อาชีพ ระดับความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนโดยทั่วไป เช่น นักร้อง นักแสดง ผู้นำชุมชน ข้าราชการ ครู อาจารย์ เป็นต้น

๓. ควรจัดให้มีการพบปะ สัมมนา ระหว่างตำรวจกับสมาชิก ตำรวจชุมชนเป็นประจำ เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย และมีทัศนคติที่ดีต่อกัน ลดความขัดแย้ง ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน

๔. ควรเสริมสร้างทัศนคติให้กับตำรวจ ว่าสมาชิกตำรวจชุมชนเป็นผู้ช่วยเหลือตำรวจ ไม่ใช่ผู้มาแย่งงานตำรวจทำ หรือคอยจับผิดและสร้างปัญหาให้กับตำรวจ

๕. ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการทำงานของสมาชิกตำรวจชุมชน เช่น วิทยุสื่อสาร ไฟฉาย เสื้อสะท้อนแสง น้ำมันเชื้อเพลิง ยานพาหนะหรือเบาะเตียง ค่าตอบแทน เพื่อให้การทำงานของตำรวจชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

บทที่ ๕

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย ครั้งนี้เป็นการศึกษา ความร่วมมือของชุมชนในการมีส่วนร่วมป้องกัน อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมือง เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) มี วัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม เกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ๒) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม เกี่ยวกับ ยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัด เชียงใหม่ โดยทำการสุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๑ คน

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ สรุปข้อมูลทั่วไป

๑) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง คือ เป็นเพศชาย จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๖, และเป็นเพศหญิง จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔

๒) มีอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๒, รองลงมา มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘, มีอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๐ ปี จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖, มีอายุ ๔๑ - ๕๐ จำนวน ๘ คนคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐, กลุ่มตัวอย่าง ที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อายุ ๕๑ ปีขึ้นไปจำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓

๓) สถานภาพสมรสแล้ว จำนวน ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๖, โสด จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓

๔) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๐, รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐, มีการศึกษา ระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔, มีการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน ๕ คนคิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓, มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๘ คนคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕, กลุ่ม ตัวอย่างสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุดจำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓

๕) มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕, รองลงมา มี อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘

๖) มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๕,๐๐๐-๗,๕๐๐ บาท จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐, รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๓, รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๗,๕๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐, รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑ – ๑๒,๕๐๐ บาท จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐, รายได้ต่อเดือนมากกว่า ๑๒,๕๐๑ บาท จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗

๕.๑.๒ ด้านความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ทราบจำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๗, และไม่ทราบ จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓, กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลจากวิทยุ จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗, รองลงมา จากเพื่อนบ้านบอกต่อ จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑, จากป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔, จากโทรทัศน์ จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗, จากแผ่นพับ/ใบปลิว จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๑, และจากหนังสือพิมพ์ กับที่อื่น ๆ น้อยที่สุดอย่างละ จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๕, ความรู้ความเข้าใจของชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ เข้าใจ จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๖, ที่ไม่เข้าใจ จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓, และไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๑, ส่วนที่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ เคยเข้าไปมีส่วนร่วม จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๑, ไม่เคยเข้าไปมีส่วนร่วม จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖, และไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒

๕.๑.๓ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม เกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีความเห็นด้วยสูงสุดตามลำดับจากมากไปหาน้อย ๑๐ ลำดับ ดังนี้

๑) ประชาชนแจ้งเหตุกับตำรวจเมื่อพบเหตุร้าย ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๑)

๒) ประชาชนท่านมีความสะดวกรวดเร็วในการแจ้งเบาะแสให้ตำรวจทราบ ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๗)

๓) เป็นหน้าที่ของตำรวจฝ่ายเดียวในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๗)

๔) การติดตั้งตู้แดงสายตรวจในชุมชนช่วยป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดได้ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๕)

๕) ประชาชนเห็นว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชนที่จะช่วยกันสอดส่องดูแลให้ชุมชนปราศจากยาเสพติด ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๖)

๖) ประชาชนเห็นด้วยกับโครงการคณะกรรมการการติดตามตรวจสอบการทำงานของตำรวจ (กต.ตร.) ระดับความคิดเห็นด้วยมาก (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๒)

๗) ประชาชนเห็นว่าตำรวจอาจมีความสัมพันธ์กันกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ระดับความคิดเห็นด้วยมาก (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๑)

๘) ประชาชนเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมเองหรือหรือสนับสนุนให้คนในครัวเรือนได้เข้าร่วมโครงการตำรวจชุมชน ระดับความคิดเห็นด้วยมาก (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๐)

๙) ประชาชนเห็นว่าโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมช่วยในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดในชุมชนได้ผลดี ระดับความคิดเห็นด้วยมาก (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๑)

๑๐) ประชาชนเห็นว่าท่านเชื่อว่าความลับจะรั่วไหลหากแจ้งเบาะแสให้ตำรวจทราบ ระดับความคิดเห็นด้วยมาก (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔. ๒๐)

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมสูงโดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๓๖ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนเหตุอันเนื่องมาจากปัญหาอาชญากรรมมีผลกระทบต่อการเป็นอยู่อย่างปกติสุขของประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนเห็นว่าหากปล่อยให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นหน้าที่ของตำรวจฝ่ายเดียวแล้ว ปัญหาอาชญากรรมคงจะต้องมีแนวโน้มสูงมากขึ้น เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการของตำรวจ สอดคล้องกับการศึกษาของ ณรงค์ บำรุงรัตน์ ศึกษาเรื่อง การจัดสายตรวจกับการป้องกันอาชญากรรม :เฉพาะเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีจุดประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของตำรวจสายตรวจในการป้องกันและลดอาชญากรรม ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจให้ความคุ้มครอง และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยังไม่เพียงพอแก่ภารกิจ และความรับผิดชอบ ทั้งนี้เพราะปริมาณของการจัดสายตรวจยังไม่เพียงพอ สืบเนื่องจากกำลังตำรวจต้องไปประจำหน่วยงานธุรการ และการเฝ้าสถานที่และผลการศึกษาพบว่า แม้แผนของกรมตำรวจจะออกมาเช่นไร อุปสรรค ปัญหาเกี่ยวกับการขาดกำลังพล เครื่องมือ เครื่องใช้ งบประมาณมีอย่างจำกัด หากเป็นเช่นนี้ และไม่มีกระแสใจ งานป้องกันปราบปรามก็จะไม่ได้ผลเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังต้องมีการฝึกอบรมพัฒนาจิตความสามารถของเจ้าหน้าที่สายตรวจให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดทำโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมขึ้นมานั้น ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎี การป้องกันอาชญากรรม ที่พยายามจะตัดช่องโอกาส หรือควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดการกระทำผิดเกิดขึ้น ซึ่งการแจ้งข้อมูลข่าวสารจากประชาชน ทำให้ตำรวจมีข้อมูลข่าวสารใน

การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สอดคล้องกับการศึกษาของ สมพล อัครเดโชชัย ศึกษาเรื่อง ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมเท่าที่ผ่านมา เคยแนะนำเพื่อนบ้านในการ ป้องกันโจรผู้ร้าย เคยให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับคนร้ายซึ่งกระทำผิด แต่ใน ขณะเดียวกันตำรวจจะต้องปฏิบัติตัวให้เกิดความน่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์ สุจริต อันจะทำให้เกิดความ ร่วมมือระหว่างประชาชนกับตำรวจ สอดคล้องกับการศึกษาของ พันตำรวจเอก บำรุง เกิดดี ศึกษา เรื่อง ทักษะคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่อการป้องกัน อาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๓ ซึ่งให้เห็นว่าโครงการตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์ความสัมพันธ์ในแง่การแสวงหาความร่วมมือระหว่างประชาชน กับตำรวจ โดยเฉพาะความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน และทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานตาม โครงการชุมชนสัมพันธ์ต่อการป้องกันอาชญากรรม พบว่า โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ช่วยให้ตำรวจได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชนในการ ปฏิบัติงานของตำรวจ

สำหรับปัญหาอุปสรรค ของความร่วมมือของชุมชนในการมีส่วนร่วมป้องกันอาชญากรรม ด้านยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมของ โครงการ และไม่เข้าใจบทบาท ของสมาชิกตำรวจชุมชน การไม่ได้รับการยอมรับจากตำรวจและประชาชนทั่วไป ข้อเสนอแนะ ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างแพร่หลาย การคัดสรร สรรหา ผู้ที่เข้ามาเป็นสมาชิกต้อง รอบคอบ เพื่อให้คนดีเข้ามาเป็นสมาชิก ส่งเสริมและยกย่อง ประกาศเกียรติคุณให้แก่สมาชิกที่มี ผลงานดีเด่น อีกทั้งควรสนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงาน เช่น วิทยุสื่อสาร ไฟฉาย สอด คล้องกับการศึกษาของ พงษ์สวัสดิ์ ถิ่นทะเลสิทธิ์ ศึกษาเรื่อง บทบาทของสมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรมในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษากรณีสถานีตำรวจภูธร ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาเรื่องบทบาทสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมใน การสนับสนุน การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณี สถานีตำรวจภูธรตำบล ช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้วยว่า บทบาท ของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมสามารถสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ประชาชนมีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสังเกตการณ์หรือสอดส่อง พฤติกรรมที่ผิดสังเกต วิธีการที่เหมาะสมต่อบทบาทของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของบุคคล ซึ่ง มีลักษณะที่น่าจะเป็นภัยต่อส่วนรวมแล้วรายงานข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจโดยด่วน สำหรับปัญหา อุปสรรค พบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมไม่ได้รับการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น

วิทยุสื่อสาร น้ำมันเชื้อเพลิง และขาดทักษะความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนข้อเสนอแนะควรมีการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ให้ประชาชนสนใจสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกมากขึ้น และควรเปิดหลักสูตรอบรม ภาคทฤษฎี และปฏิบัติ เพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติงาน การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการแก่สมาชิก เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้แก่สมาชิกสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่ามีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินงานความร่วมมือของชุมชนในการมีส่วนร่วมป้องกันอาชญากรรม เกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่กำลังประสบกับปัญหาเดียวกัน ดังต่อไปนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการสมาชิกตำรวจชุมชนอย่างแพร่หลายให้ครอบคลุมทุกสื่อ ไม่ว่าจะทางวิทยุ โทรทัศน์ ป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ รวมไปถึงจนถึงการที่ตำรวจเข้าไปประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ด้วยตนเอง เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามาเป็นสมาชิกตำรวจชุมชน

๒) ควรให้ความสำคัญกับการคัดเลือก คัดสรรสมาชิก โดยคำนึงถึงความเหมาะสม มีความหลากหลาย เช่น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนโดยทั่วไป เช่น นักร้อง นักแสดง ผู้นำชุมชน ข้าราชการ ครู อาจารย์ เป็นต้น

๓) ควรจัดให้มีการพบปะ สังสรรค์ระหว่างตำรวจกับสมาชิกตำรวจบ้าน เป็นประจำ เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย และมีทัศนคติที่ดีต่อกัน ลดความขัดแย้ง ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้กับตำรวจ

๔) ควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สนับสนุนการทำงานของสมาชิก เช่น วิทยุสื่อสาร ไฟฉาย เสื้อสะท้อนแสง น้ำมันเชื้อเพลิง ยานพาหนะหรือค่าตอบแทน เพื่อให้การทำงานของสมาชิกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕) ควรเพิ่มหลักสูตรที่จำเป็นต่อการทำงานของสมาชิก เช่น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การรักษาสถานที่เกิดเหตุ และควรจัดให้มีการอบรมเพิ่มเติม หรือทบทวนให้กับสมาชิกอยู่เป็นประจำ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ประเมินความร่วมมือของชุมชนในการมีส่วนร่วมป้องกัน
อาชญากรรม เกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอ
เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ หรือพื้นที่อื่น ๆ ที่กำลังประสบกับปัญหาเดียวกันนี้ ควรศึกษาวิจัย
ครั้งต่อไป ในเรื่องเดียวกันแต่ควรเป็นพื้นที่ อื่น ๆ

บรรณานุกรม

๑. หนังสือภาษาไทย

๑) หนังสือทั่วไป

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภากา
การพิมพ์, ๒๕๒๗.

ประเทือง ธนิยผล. อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, ๒๕๓๘.

ปรัชญา เวสารัชช. รายงานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท.
กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๘.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. ทบทวนการพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ดี แอนด์ เอส,
๒๕๒๕.

มนตรี เจนวิทย์การ. กลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในประเทศไทย : ข้อคิดบางประการในแง่
กฎหมายนโยบายสาธารณะและกระบวนการทางการเมือง. ในนโยบายของรัฐ : อะไร ทำไม
และอย่างไร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๒.

วุฒิ เหล่าสุนทร. “รายงานการวิจัยเรื่องอาชญากรรม : การค้ายาเสพติดศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอน
การค้ายาเสพติดของผู้ต้องขัง”. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด, ๒๕๓๖.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. “โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม”. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ๒๕๔๓.

สำนักงาน ป.ป.ส. ผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓.

๒) วิทยานิพนธ์

กรรณิกา ชมดี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณี
โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์สังคม
ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๔.

ญาณพล ยั่งยืน. “การศึกษาทางด้านนิเวศวิทยาเพื่อวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขต
กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ผังเมืองมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๒๕.

- ณัฐพงษ์ อินทรลักษณ์. “การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้างในการป้องกัน
อาชญากรรม : กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรตำบลประตู่หน้า จุฬาลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี”.
วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.
- วรรณิการ์ ภูมิวงศ์พิทักษ์. “ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ
ครอบครัวและชุมชนพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนดวงแข เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : ...
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๔.
- วุฒิพงษ์ เหล่าจุมพล. “การวิเคราะห์นโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดบนพื้นที่สูงในประเทศไทย”.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๖.
- สมเกียรติ วรรณสิริวิไล. “พฤติกรรมการเสพยาเสพติดกับสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือนของชาวเขา
เผ่าม้ง บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๖.
- อนันต์ สรรพกิจกำจร. “การมี ส่วนร่วมในการควบคุมอาชญากรรมของผู้พักอาศัยในหมู่บ้าน
จัดสรร เขตบางกะปิ”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, ๒๕๒๘.
- ๓) การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ
- จุลจรัส ลิ้มถาวร. “ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : กรณีศึกษา
จังหวัดลำพูน”. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหา
วิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๑.
- ณรงค์ บำรุงรัตน์. “การจัดสายตรวจกับการป้องกันอาชญากรรม”. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๕.
- ธนสาร พลายโกล. “ความร่วมมือระหว่างตำรวจท้องที่กับยามหมู่บ้านจัดสรรในการรักษาความ
ปลอดภัย ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๖.
- บำรุง เกิดดี. “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์การ
ป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกองบัญชาการตำรวจภูธร ๓”. การศึกษาค้นคว้าแบบ
อิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๕.
- พงษ์สวัสดิ์ กัณณะสิทธิ์. “สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษา
กรณีสถานีตำรวจภูธรตำบลข้างฝือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”. การศึกษาค้นคว้าแบบ
อิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๔.

รัชชาติ ราชกิจ. “การสัมฤทธิ์ผลของการขยายองค์การตำรวจภูธรจังหวัดเป็นตำรวจ ภูธร จังหวัดเขต”. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, ๒๕๓๕.

สมพล อัครเดโชชัย. “ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตอำเภอเมือง ลำปาง จังหวัดลำปาง”. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๕.

सानิต ธนทวี. “ทัศนะของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐.

อรรถกิจ กรณ์ทอง. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดระบบสายตรวจ : ศึกษากรณีสถานี ตำรวจภูธรตำบลกุฟิงคราชนิเวศน์”. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๕.

๔) เอกสารที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์

บรรยายสรุปสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง พ.ศ. ๒๕๔๘, (อัดสำเนา).

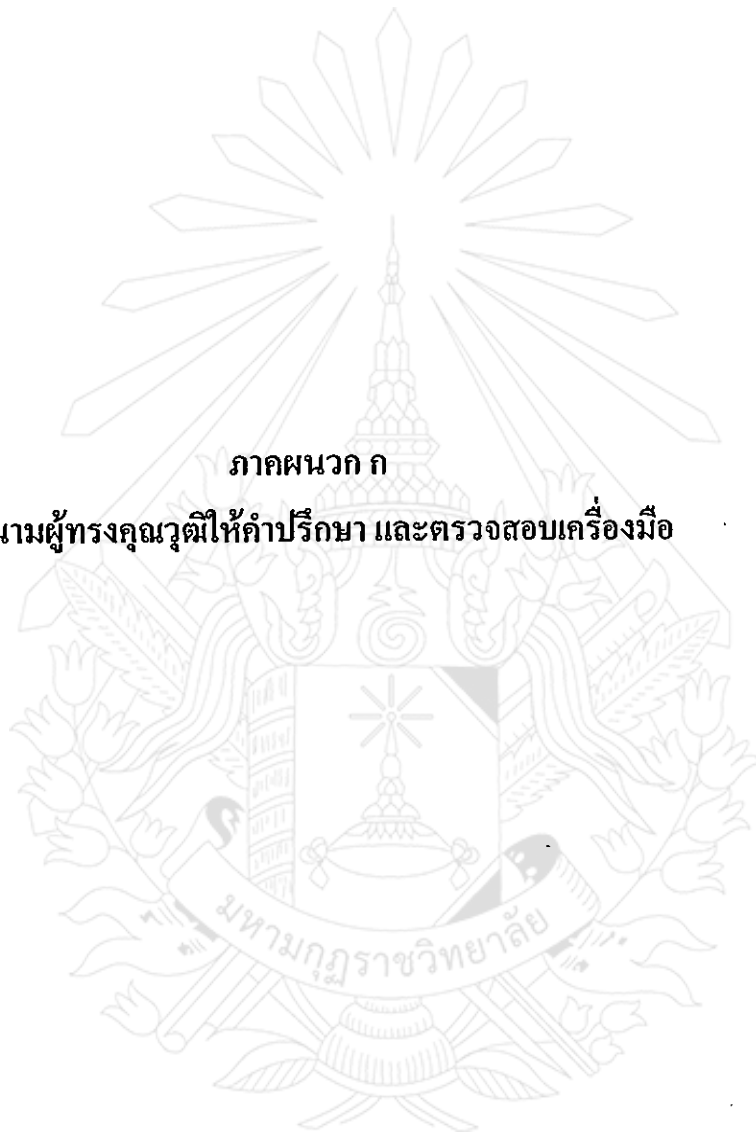
วิสัยทัศน์ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่, ๒๕๔๘. (อัดสำเนา).

อนุก นาคะบุตร. การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยองค์กรชุมชน. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๗. (อัดสำเนา).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษา และตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ให้คำปรึกษา และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล

๑. พระปลัดบุญธรรม ปุณฺณธมฺโม

คุณวุฒิ - น.ธ.เอก, พธ.บ., กศ.ม. (บริหารการศึกษา)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ และอาจารย์ประจำ
มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

๒. พระครูปลัดจิตติชัย จิตฺติชโย

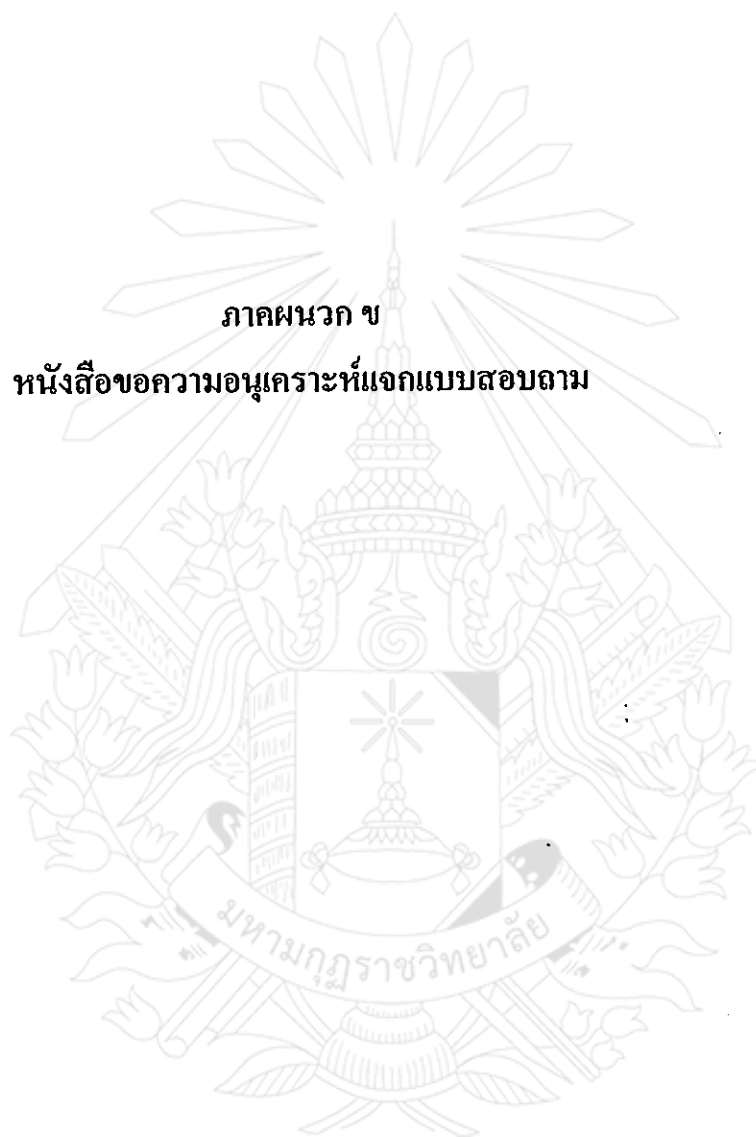
คุณวุฒิ - น.ธ.เอก, ศน.บ.(ปรัชญา), ศศ.ม. (การวิจัยและ

พัฒนาท้องถิ่น) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

๓. ผศ. อัครชัย ชัยแสง

คุณวุฒิ - น.ธ.เอก, ศน.บ.(ปรัชญา), อ.ม. (สาขาบาลี-สันสกฤต)

อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร, อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ๑๐๓ ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐
โทรศัพท์ ๐-๕๓๒๗๐-๕๗๕๖ โทรสาร. ๐-๕๓๘๑-๕๗๕๒
www.lanna.mbu.ac.th

11 ตุลาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร พ.ต.อ.กฤษณพล ยี่สาคร ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ด้วย จ.ศ.ต.สันติราษฎร์ พวงมาลา นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตร ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศนบ.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย และ ดร.ศุภกฤษ เมธีโกศลพงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ จ.ศ.ต.สันติราษฎร์ พวงมาลา ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำการวิจัยต่อไป สำหรับวัน เวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขออนุโมทนามา ณ โอกาสนี้

เรียน รอง ผกก.(ป) สก.ต.แม่ปิง

- เพื่อโปรดทราบและพิจารณาสั่งการ
จ.ศ.ต.สงคราม ทรัพย์สินทวี

11/ ต.ค./49

ขอเจริญพร

(พระปลัดบุญธรรม บุญธรรมโม)

เรียน ผกก.สก.ต.แม่ปิง

- เห็นควรอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลได้
- เพื่อโปรดพิจารณา
พ.ต.ท. (สิทธิศักดิ์ ศิริเดชอนันต์)
รอง ผกก.(ป) สก.ต.แม่ปิง

12 / ต.ค. / 49

- อนุญาตตามเสนอ

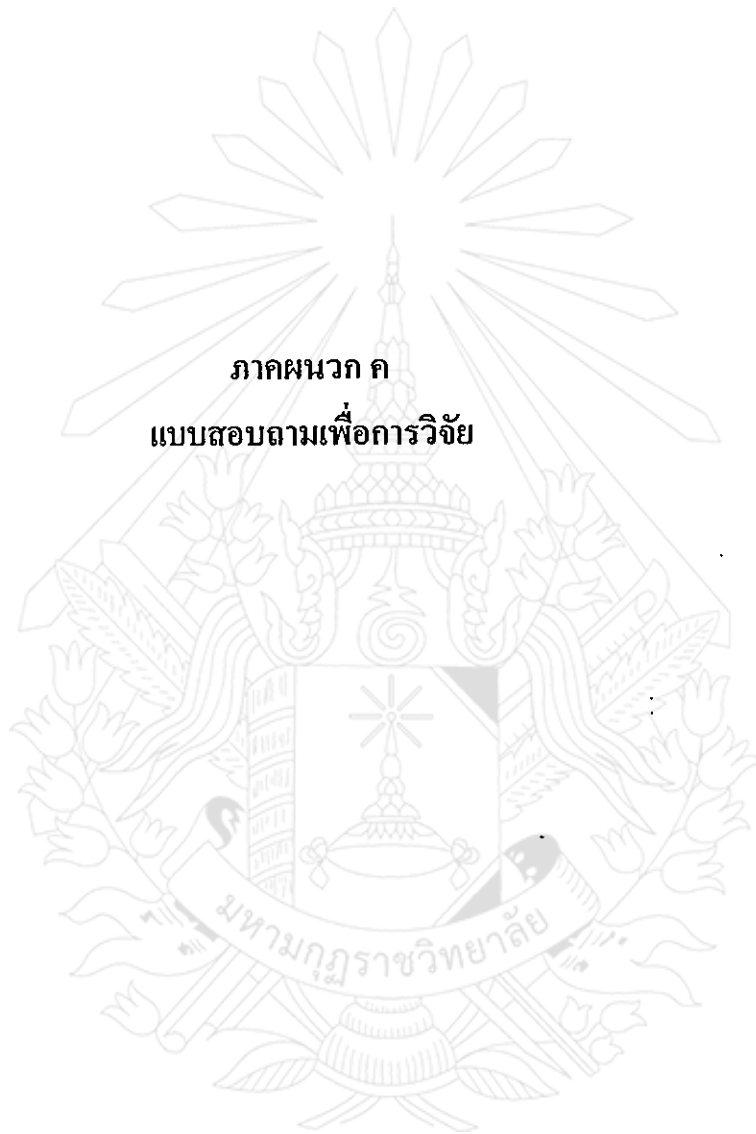
พ.ต.อ.

(กฤษณพล ยี่สาคร)

ผกก.สก.ต.แม่ปิง

12 / ต.ค. / 49

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขต
พื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง จุดประสงค์ของแบบสอบถามนี้ เพื่อศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

๑. แบบสอบถามความการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ การตอบแบบสอบถามไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามหรือหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องแต่ประการใด จึงขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

๒. แบบสอบถามฉบับนี้ มี ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกตำรวจชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจของชุมชนเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ มีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ ๔ เป็นคำถามปลายเปิด (Open - Ended) ซึ่งเป็นคำถามที่让您ได้แสดงข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข เพิ่มเติมจากประเด็นที่ได้กำหนดไว้

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

จ.ส.ต. สันติราษฎร์ พวงมาลา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด
ด้านความรู้ความเข้าใจของชุมชน

๑. ท่านรับทราบข้อมูลการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่

ทราบ

ไม่ทราบ

๒. ท่านรับทราบข้อมูลการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดจากแหล่งข้อมูลใด

โทรทัศน์

วิทยุ

แผ่นพับ/ใบปลิว

ป้ายประชาสัมพันธ์

ไม่ตอบแบบสอบถาม

หนังสือพิมพ์

เพื่อนบ้านบอกต่อ

อื่น ๆ

๓. ท่านมีความเข้าใจการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างไร

เข้าใจ

ไม่เข้าใจ

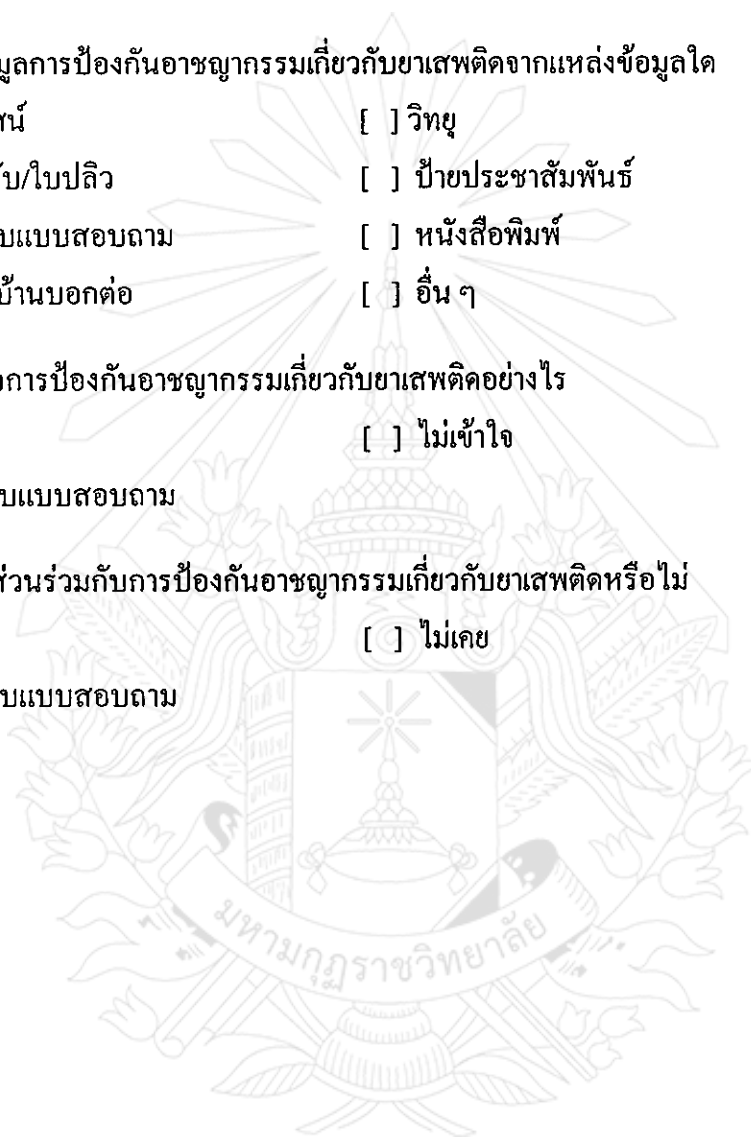
ไม่ตอบแบบสอบถาม

๔. ท่านเคยเข้าไปมีส่วนร่วมกับการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่

เคย

ไม่เคย

ไม่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๓ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย /ลงในช่องคำตอบที่ท่านเห็นว่าตรงกับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด
ให้ครบสมบูรณ์ทุกข้อ

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีตำรวจ ตำบลแม่ปิง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๑.	ท่านแจ้งเหตุกับตำรวจทันทีเมื่อพบเบาะแสผู้ที่เกี่ยวข้องยาเสพติด					
๒.	เมื่อพบบุคคลที่เกี่ยวข้องยาเสพติด ท่านจะหาข้อมูลเพิ่มเติม					
๓.	ท่านสามารถจดจำคำหาญรูปพรรณการแต่งกายของบุคคลที่เกี่ยวข้องยาเสพติด ได้ดี					
๔.	ท่านมีความสะดวกรวดเร็วในการแจ้งเบาะแสให้ตำรวจทราบ					
๕.	ท่านต้องการให้ตำรวจใช้มาตรการเด็ดขาดกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด					
๖.	ท่านไม่แน่ใจเรื่องความปลอดภัยในหากให้ความร่วมมือกับตำรวจ					
๗.	ท่านเชื่อว่าความลับจะรั่วไหลหากแจ้งเบาะแสให้ตำรวจทราบ					
๘.	ท่านคิดว่าตำรวจมีความสัมพันธ์กันกับผู้ที่เกี่ยวข้องยาเสพติด					
๙.	เป็นหน้าที่ของตำรวจฝ่ายเดียวในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีตำรวจภูธร ตำบลแม่ปิง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๑๐.	เป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชนที่จะช่วยกัน สอดส่องดูแลให้ชุมชนปราศจากยาเสพติด					
๑๑.	ข่าวสารจากท่านช่วยให้ตำรวจมีข้อมูลในการ ป้องกันปราบปรามยาเสพติด					
๑๒.	โครงการตำรวจชุมชนช่วยในการป้องกัน ปราบปรามยาเสพติดในชุมชนได้ผลดี					
๑๓.	ท่านหรือคนในครัวเรือนได้เข้าร่วม โครงการ ตำรวจชุมชน					
๑๔.	โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมช่วยในการ ป้องกันปราบปรามยาเสพติดในชุมชนได้ผลดี					
๑๕.	ท่านหรือคนในครัวเรือนได้เข้าร่วม โครงการ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม					
๑๖.	โครงการอาสาสมัครตำรวจบ้านทำให้ชุมชน เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตำรวจ					
๑๗.	โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทำให้ ชุมชนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตำรวจ					
๑๘.	การจัดอบรมเรื่องยาเสพติดช่วยทำให้ชุมชนรู้จัก ยาเสพติดดีขึ้น					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีตำรวจภูธร ตำบลแม่ปิง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๑๙.	การเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานของตนเองเป็นการ ป้องกันอาชญากรรมด้านยาเสพติดที่ดี					
๒๐.	สิ่งแวดล้อมในชุมชนทำให้สุ่มเสี่ยงที่ทำให้คนใน ชุมชนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด					
๒๑.	ท่านทราบเกี่ยวกับโครงการคณะกรรมการการ ติดตามตรวจสอบการทำงานของตำรวจ(กต.ตร.)					
๒๒.	โครงการคณะกรรมการการติดตามตรวจสอบ การทำงานของตำรวจ(กต.ตร.)ช่วยทำให้ชุมชน ติดตามตรวจสอบการทำงานของตำรวจมากขึ้น					
๒๓.	ท่านสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวท่านเป็น คณะกรรมการการติดตามตรวจสอบการทำงานของ ตำรวจ					
๒๔.	การประชาสัมพันธ์ของชุดมวลชนและชุมชน สัมพันธ์ช่วยให้ท่านเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดมาก					
๒๕.	การติดตั้งตู้แดงสายตรวจในชุมชนช่วยป้องกัน อาชญากรรมด้านยาเสพติดได้					

ตอนที่ ๔ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	จ.ส.ต. สันติราษฎร์ พวงมาลา
วัน เดือน ปีเกิด	๕ สิงหาคม ๒๕๑๒
สถานที่เกิด	๑ หมู่ ๘ ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
ที่อยู่ปัจจุบัน	๒๐/๘ ถนนมงฟอร์ต ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
หน้าที่การงาน	ผู้บังคับหมู่งานป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต โปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

